

Ola Torske

Kombinasjon av idrettssatsing og skolegang på videregående skole

Hvordan ser de essensielle faktorene i dual career utviklingsmiljøet ut hos talentfulle fotballspillere på en idrettsvennlig offentlig videregående skole i Møre og Romsdal?

Masteroppgave i Idrettsvitenskap

Veileder: Niels Feddersen

Mai 2022

Ola Torske

Kombinasjon av idrettssatsing og skolegang på videregående skole

Hvordan ser de essensielle faktorene i dual career utviklingsmiljøet ut hos talentfulle fotballspillere på en idrettsvennlig offentlig videregående skole i Møre og Romsdal?

Masteroppgave i Idrettsvitenskap
Veileder: Niels Feddersen
Mai 2022

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Kunnskap for en bedre verden

Forord

En lang prosess går mot slutten, og det er gledelig å kunne skrive de siste ordene og sette et punktum for oppgaven. Arbeidet rundt masteroppgaven har vært interessant og lærerikt, men også utfordrende på mange måter.

Jeg vil starte med å takke min veileder Niels Feddersen for all støtte og hjelp gjennom skriftlige tilbakemeldinger og samtaler på kontoret. Det har vært til stor fordel med en veileder med erfaring fra lignende oppgaver tidligere og har dette som sitt interessefelt. I perioder hvor jeg har vært usikker og stresset for veien videre oppgavemessig, har veiledningene vært særdeles viktige for fortsettelsen av skriveprosessen.

I tillegg vil jeg takke den videregående skolen og eliteklubben som gjorde det mulig å gjennomføre dette prosjektet. Jeg vil derfor takke alle utøvere, foreldre, trenere og lærere som tok seg tid til å delta i studiet og lot meg få et innblikk i deres opplevelse av dual career utviklingsmiljøet. Til slutt vil jeg takke min samboer for bistand med korrekturlesning og all støtte og forståelse gjennom denne prosessen.

Abstract

This study is a case study of a specific dual career development environment for talented football players on a high school in Møre og Romsdal. Through four focus group interviews you get an insight into the coaches, teachers, parents, and dual career athletes understanding of the experience from this dual career development environment. The public school's facilitation will be seen towards the private elite school's facilitation and the pros and cons between these schools will be discussed. The study takes a starting point in the ten essential features of dual career environments by Storm et al. (2021) and the analysis of the informants experiences will therefore be seen through this.

The main findings of this study are that despite the public school's low resources, the informants experience a good dual career development environment. This is because of the teacher's ability to develop dual career skills and therefore make the dual career athletes more self-independent and more resistant. In addition, Coach 1's unique competency and role composition made him an informal dual career support person for the dual career athletes and a link between the academic, sport and the private environment. In the end the school's great way of utilizing sport teachers' total knowledge and teacher's mindset to put down the extra effort to be able to be flexible, was seen important for a good dual career development environment.

Sammendrag

Denne studien er en casestudie av et spesifikt dual career utviklingsmiljø for talentfulle fotballspillere på en videregående skole i Møre og Romsdal. Gjennom fire fokusgruppeintervju får man innblikk i trenernes, lærernes, foreldrenes og dual career utøvernes forståelse av hvordan dual career utviklingsmiljøet oppleves på denne skolen. Denne offentlige skolens tilrettelegging vil også sees opp mot private eliteskolers tilrettelegging, og diskutert rundt fordeler og ulemper mellom disse. Studien tar utgangspunkt i Storm et al. (2021) sine ti essensielle faktorer av betydning for dual career utviklingsmiljø og analysen av informantenes opplevelser blir derfor sett i lys av dette.

Hovedfunnene i denne studien er at på tross av denne offentlige skolens få ressurser, opplever informantene et godt dual career utviklingsmiljø. Dette med bakgrunn i lærernes evne til å utvikle dual career ferdigheter og dermed gjøre utøverne mer selvstendig og motstandsdyktige. I tillegg ble Trener 1 sin unike kompetanse og rollesammensetning han sentral og gjorde han til en uformell støtteperson for dual career utøverne og et bindeledd mellom utøvernes idrettslige, akademiske og private felt. Til slutt ble skolens gode ressursutnytting av idrettslærernes samlede kompetanse, og lærernes innstilling til å legge ned ekstra innsats for å kunne være fleksible, sett på som viktig for dual career utviklingsmiljøet.

Innholdsfortegnelse

Forord.....	1
Abstract.....	2
Sammendrag	3
1.0 Innledning	7
1.1 Bakgrunn og Tema for Oppgaven	7
1.2 Hvorfor skal Emnet Forskes på?	8
1.3 Tidligere Forskning	9
1.4 Kunnskapshull.....	10
1.5 Problemstilling	10
2.0 Teori.....	11
2.1 Dual Career	11
2.2 Dual Career sitt Opphav	12
2.3 Dual Career Development Environment	13
2.4 Dual Career Environment Success Factors	13
2.5 Ti Essensielle Faktorer av Betydning for Utøvelse av Dual Career	14
2.5.1 Dual Career Støtteteam.....	14
2.5.2 Håndtering av Dual Career	14
2.5.3 Støtte og Forståelse fra Miljøet.....	15
2.5.4 Rollemodeller og Mentorer.....	16
2.5.5 Tilgang til Ekspertstøtte.....	16
2.5.6 Bli Sett i sin Helhet.....	16
2.5.7 Utvikling av Dual Career Ferdigheter	17
2.5.8 Dual Career Fleksibilitet.....	18
2.5.9 Ta Vare på Dual Career Utøvernes Mentale Helse og Velvære	18
2.5.10 En Åpen og Proaktiv Tilnærming til Utvikling av Dual Career Miljø.....	19
3.0 Metode	19
3.1 Fokusgruppeintervju.....	20
3.2 Sosial Konstruksjonisme	21
3.2.1 Sosial Konstruksjonisme i Fokusgruppeintervju	23
3.3 Casestudie	23
3.3.1 Utvalgelse av Case.....	23
3.4 Casebeskrivelse	24
3.4.1 Skolen.....	24
3.4.2 Eliteklubben.....	24
3.4.3 Deltakere.....	25
3.5 Forskerrolle	28
4.0 Datainnsamling	28
4.1 Intervjuguide	29
4.2 Intervjusituasjonen	30
4.3 Transkribering	31
5.0 Analyse	32

5.1 Tematisk Analyse	32
5.1.1 Bli Kjent med Datamaterialet	33
5.1.2 Generere Koder	33
5.1.3 Søke etter Temaer	34
5.1.4 Vurdering av Potensielle Temaer	34
5.1.5 Definere og Navngi Temaer	34
5.1.6 Avrunde Analysen	35
5.2 Studiens Kvalitet	35
5.2.1 Verdig Tema	35
5.2.2 Strenghet	36
5.2.3 Oppriktighet	36
5.2.4 Troverdighet	37
5.2.5 Resonans	37
5.2.6 Signifikante Bidrag	38
5.2.7 Etikk	38
5.2.8 Meningsfull Sammenheng	39
6.0 Resultat	39
6.1 Holistisk Struktur	41
6.1.1 Dual Career Støtteteam	41
6.1.2 Håndtering av Dual Career	43
6.1.3 Støtte og Forståelse fra Miljøet	49
6.1.4 Rollemodeller og Mentorer	53
6.1.5 Tilgang til Ekspertstøtte	54
6.2 Felles Dual Career Filosofi	56
6.2.1 Bli Sett i sin Helhet	57
6.2.2 Utvikling av Dual Career Ferdigheter	59
6.2.3 Dual Career Fleksibilitet	62
6.2.4 Ta Vare på Dual Career Utøvernes Mentale Helse og Velvære	65
6.2.5 En Åpen og Proaktiv Tilnærming til Utvikling av Dual Career Miljø	66
6.3 Livet etter Idretten?	67
7.0 Diskusjon	69
7.1 Mine Funn vs. Storm sine Funn	75
7.1.1 Hva er Likt?	75
7.1.2 Hva er Forskjellig?	76
7.2 Offentlig skole vs. eliteskole – David mot Goliat?	77
7.2.1 Eliteskoler – for mye Tilrettelegging?	77
7.2.2 Sårbarhet for Utskiftninger?	79
7.3 Diskusjon av Metode	80
8.0 Avslutning	81
9.0 Referanseliste	84
10.0 Vedlegg	88

Figurer og tabeller

Tabell 1 - *Ti essensielle faktorer av betydning for dual career utviklingsmiljø. S.70.*

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn og Tema for Oppgaven

Etter snart 20 år som fotballspiller har fotball blitt en stor del av min identitet og formet meg til den jeg er i dag. Som mange andre, har jeg også hatt en stor drøm av å kunne bli fotballproff og leve av lidenskapen min. Sammenlikner man fotball som idrett i dag kontra hvordan den var for en generasjon tilbake, så kan man se store forskjeller i blant annet profesjonalisering, treningsmengde og tidlig spesialisering (Myrhol & Øiestad, 2019). For å nå gjennom det trange nåløyet som skal til for å leve av fotballen, må man trene mye og riktig og blant annet ha de såkalte marginene på sin side.

I dagens samfunn er det stor interesse rundt toppidrett og det er et økende fokus på hvordan man kan utvikle fremtidige toppidrettsutøvere på høyest mulig nivå (Grix & Carmichael, 2012). Dette har ledet til en økning i offentlige og private utdanningstilbud som tilrettelegger for idrettssatsing med tilpasset skolehverdag og mer trening (Kristiansen & Houlihan, 2017). Mange av dagens talenter kombinerer dermed skolegang med idrettssatsing. Denne kombinasjonen blir gjerne kalt dual career. Dette er særlig utbredt på videregående skole og overgangen fra junior til senior, som blir ansett som en av de vanskeligste overgangene i idrett, kan skje samtidig (N. Stambulova, 2006; N. Stambulova, Ryba, & Henriksen, 2020).

Det å kombinere idrettssatsing med skolegang kan potensielt ha nytteverdi ved at ulike ferdigheter som læres på en arena, kan ha overføringsverdi til en annen (Storm et al., 2021). I tillegg vil man få et større sosialt nettverk og ha flere arenaer av betydning, som gjør det lettere å takle motgang, samt gi en form for sikkerhet og trygghet, med bakgrunn i at utøverne har en utdanning å falle tilbake på om ikke toppidrettsdrømmen realiseres (Storm et al., 2021). På en annen side kan dual career også by på utfordringer gjennom økt risiko for utbrenthet og lite privatliv (N. Stambulova et al., 2020). Det er derfor viktig at populære skoletilbud som

idrettsfag og studiespesialiserende med toppidrett legger godt til rette for en slik kombinasjon av både idrettssatsing og skolegang (Kristiansen & Houlihan, 2017). Selv om dual career indikerer at man satser likt på idrett og skole, viser Drew, Morris, Tod, and Eubank (2019) at dual career utøvere i realiteten ofte prioriterer idrett framfor skole.

Med et økende fokus på tidlig spesialisering og profesjonalisering for å nå toppen, øker også interessen for private skoletilbud som spesialiserer seg på utøvere som driver med idrettssatsing (Vogt, 2017). I Norge er Wang og NTG eksempler på dette. Disse skolene har gjerne et større nettverk av ressurser enn offentlige skoler, som igjen gir dem en unik mulighet for at idrettssatsingen og skolegangen skal gå så plettfritt som mulig. Slike tilbud byr også på etiske utfordringer med bakgrunn i at slike tilbud ofte er private og dermed vil det settes store krav til økonomiske ressurser, som utelukker mange potensielle dual career utøvere til å kunne velge disse skolene. Samtidig er det et fåtall av disse skolene sammenliknet med ordinære offentlige skoler, noe som kan resultere i at skolene er geografisk utilgjengelig for mange dual career utøvere.

1.2 Hvorfor skal Emnet Forskes på?

Dual career er et relativt nytt forskningsfenomen. Begrepet ble brukt i en politisk sammenheng først i 2004 ved stiftelsen av The European Athlete as Student (EAS) støttet av EU-kommisjonen (EAS, u.å). EAS er et nettverk av mennesker på tvers av landegrenser som jobber med å optimalisere forholdene for utøvere som tar utdanning, samt gjøre det mulig for utøvere å skaffe seg en utdanning slik at man har en plattform å stå på når idrettskarrieren er over. Med dette som forløper har det blomstret interesse for forskning på dette feltet de siste ti årene.

Med bakgrunn i profesjonaliseringen i fotballen og hvor lite som kan skille de beste fra de nest beste fotballspillerne, så er det naturlig å rette fokus på detaljer om hva som kan gjøre en selv til en bedre fotballspiller. Siden de fleste barn og unge går på grunnskole og mange også videreutdanner seg, vil samspillet mellom utdanning og fotball være avgjørende for hvor godt en utøver lykkes i sin idrettslige utvikling. I tillegg er det svært få som får oppfylt drømmen av å leve av fotball, noe som gjør at behovet for å ha en utdanning å falle tilbake på blir viktig. Det står derfor sentralt for mange å kombinere skolegang samtidig som man jager idrettsdrømmen sin for å være bedre rustet for fremtiden.

Det å være en dual career utøver kan være svært utfordrende og kan variere i stor grad fra individ til individ og mellom skoler og klubber. Noe av utfordringen med dual career kan oppstå når kravene til eliteidrett utklasser andre aspekter i dual career utøvernes liv, som kan lede dem til både akademisk og idrettslig nederlag (Aquilina, 2013). Enkelte dual career utøvere har en svært stram timeplan hvor man skal balansere 20-30 timer trening med rundt 30 timer faglig skolegang. Dette har konsekvenser for individets livsstil med tanke på håndtering av tidsbruk, forpliktelse og innsats for å innfri som dual career utøver. Det er derfor viktig å finne en god balanse for å unngå utbrenthet eller nedtrapping i satsingen (N. B. Stambulova, Engström, Franck, Linnér, & Lindahl, 2015). Ved å få et større innblikk i hvordan man kan legge bedre til rette for fotballsatsing kombinert med skolegang, kan det gi flere unge utøvere sjansen til å realisere fotballambisjonene sine og potensielt redusere frafallet i idretten.

1.3 Tidligere Forskning

Både i Norge og ellers i Europa har det blitt gjennomført en rekke studier på dual career de siste årene. Forskere som blant annet, Storm, Stambulova og Henriksen har vært ledende på forskningsfeltet om dual career og har hatt betydning for dens posisjon i dag.

Innenfor dual career har det blitt dannet modeller som dual career development environment og dual career environment success factors (Henriksen, Storm, Kuettel, Linnér, & Stambulova, 2020; Morris et al., 2021). Dual career development environment er et utviklet system som har som mål å fasilitere utøvernes investeringer i å kombinere konkurransedrevet idrett med utdanning eller jobb (Morris et al., 2021). Dual career environment success factors er en modell som samler og forklarer de avgjørende faktorene for å kombinere konkurransedrevet idrett med jobb eller skole (Henriksen et al., 2020). Disse modellene har vært viktige for forståelsen av dual career og videre utvikling rundt dette.

1.4 Kunnskapshull

Innledningsvis til min masteroppgave gjennomførte jeg et scoping review for å skape forståelse og en klar ramme av det teoretiske rammeverket rundt dual career. I dette scoping reviewet la jeg merke til en tendens hvor mye av forskningen tok for seg spesialiserte skoler for tilrettelegging av dual career og fokuserte særlig på dual career utøvernes opplevelse av dual career utviklingsmiljøet, med mindre fokus på andre viktige påvirkningsfaktorer som foreldre, trenere og lærere. Med bakgrunn i kompleksiteten rundt alt som påvirker hvor godt et dual career utviklingsmiljø fungerer, vil det også kunne være hensiktsmessig å bruke mer tid på andre påvirkningsfaktorer for å få et mer helhetlig bilde av dette.

1.5 Problemstilling

Med bakgrunn i tidligere forskning og kunnskapshull i dual career som forskningsfelt, samt den økende interessen for kombinasjonen av skolegang og idrettssatsing for å nå sitt idrettslige potensial, vil jeg i lys av Storm et al. (2021) sine ti essensielle faktorer av betydning for dual career utviklingsmiljø se på hvordan dual career utviklingsmiljøet er på en

offentlig idrettsvennlig videregående skole i Møre og Romsdal for talentfulle fotballspillere. Det vil også bli sett på styrker og svakheter for denne skolens tilrettelegging, samt en sammenlikning av private eliteskolers tilrettelegging opp mot denne skolen. Oppgaven vil derfor besvare følgende problemstilling:

«Hvordan ser de essensielle faktorene i dual career utviklingsmiljøet ut hos talentfulle fotballspillere på en idrettsvennlig offentlig videregående skole i Møre og Romsdal?»

2.0 Teori

I denne delen av oppgaven vil det teoretiske rammeverket for oppgaven legges fram. Det vil bli beskrevet utviklingen til dual career som teori og forståelsen av dual career utviklingsmiljø og dual career suksessfaktorer. Til slutt vil Storm et al. (2021) sine ti essensielle faktorer av betydning for dual career utviklingsmiljø bli beskrevet. Disse faktorene står sentralt for denne studien og blir tatt utgangspunkt i videre i analyse og diskusjon.

2.1 Dual Career

Dual career blir gjerne definert som det å ha en karriere som tar for seg både idrett og utdanning eller jobb (N. B. Stambulova & Wylleman, 2015). I en dual career er det mange faktorer som påvirker hvor godt en slik kombinasjon fungerer. Det kan være alt fra individuelle karakteristikk, støttespillere i form av trenere, lærere, foreldre eller venner, utdanningsinstitusjonen og nasjonale reguleringer (López-Flores, Hong, & Botwina, 2021). Hvor godt en dual career fungerer kan derfor variere fra person til person ut ifra de nevnte karakteristikkene. Mye av forskningen rundt dual career omhandler kompleksiteten eller utfordringene ved en slik karriere. Selv om noen kan oppleve utfordringer med dual career allerede på barneskolen ved tidlig spesialisering, så er det mer vanlig med utfordringer knyttet

til dual career i tenårene, som et resultat av økt treningsmengde og konkurransefokus, kombinert med økt arbeidsmengde og belastning fra skolen (López-Flores et al., 2021).

2.2 Dual Career sitt Opphav

Dual career er en relativt ny og moderne teori. Det første systematiske reviewet fra dual career forskning i europeisk sammenheng ble publisert i 2007-2014 (Henriksen et al., 2020). Teorien har en holistisk økologisk tilnærming hvor man retter søkelys mot utviklingsmiljøet der individene tilhører (Henriksen et al., 2020). Dual career har sitt utspring fra athletic talent development environment og environment success factors (Henriksen et al., 2020). Der hvor athletic talent development environment og environment success factors fokuserer på individuelle erfaringer, så prøver dual career å forstå påvirkningen miljøet og kulturell kontekst har på individuell utvikling (Nikander, Ronkainen, Korhonen, Saarinen, & Ryba, 2022).

Henriksen, Stambulova, and Roessler (2010) introduserte den holistisk økologiske tilnærmingen i athletic talent development forskning for å eksaminere athletic talent development environments og senere brukte «the Erasmus+ Sport project Ecology of Dual Career» den holistiske økologiske tilnærmingen for å forstå dual career development environments ut i Europa. Basert på den holistiske økologiske tilnærmingen utviklet Henriksen et al. (2010) også environment success factors som senere resulterte i dual career environment success factors, hvor organisatorisk kultur ble byttet ut med dual career filosofi (Nikander et al., 2022).

2.3 Dual Career Development Environment

Dual career development environment eller dual career utviklingsmiljø på norsk, fokuserer på strukturen i miljøet, særlig rollene og samarbeidet mellom nøkkelpersoner og organisasjoner (Storm et al., 2021). Modellen er delt inn i to nivå og tre felt. De to nivåene er mikronivå (eks. individuelle opplevelser) og makronivå (eks. skole og klubb) og feltene er idrett, utdanning og privatliv (Storm et al., 2021). Morris et al. (2021) kategoriserer dual career utviklingsmiljø i ulike grupper avhengig av hvordan dual career utviklingsmiljøet ser ut. Blant de vanligste kategoriseringene er idrettsvennlig skoler og eliteskoler.

Idrettsvennlige skoler gir støtte og fleksibilitet til dual career utøvere, men er ikke standardisert gjennom at skolene i samme land selv må finne ut hvor mye støtte og tilrettelegging de har mulighet til å gi. På idrettsvennlige skoler er det også lite vanlig med kommunikasjon og formelt samarbeid mellom skole og idrettsforbund (Morris et al., 2021).

Eliteskoler er med hensikt laget for å utvikle talentfulle utøvere som ønsker å kombinere idrettssatsing med skolegang. Disse skolene er heller ikke standardiserte innenlands, men kan ofte tilby mange av de samme ressursene som støtteteam og ekspertstøtte. Eliteskoler har gjerne en formell kommunikasjon med idrettsforbundet (Morris et al., 2021)

2.4 Dual Career Environment Success Factors

Dual career environment success factors eller dual career suksessfaktorer i miljøet, fokuserer på forutsetningene og prosessen i dual career, filosofien av støtteteamet, dual career utøvernes utvikling som idrettsutøvere, elever og personer, samt innlæring av dual career ferdigheter (Storm et al., 2021). Disse elementene blir analysert for å forklare hvor godt miljøet legger til rette for å kombinere idrettssatsing med skolegang.

2.5 Ti Essensielle Faktorer av Betydning for Utøvelse av Dual Career

I forbindelse med masterprosjektet skrev jeg et scoping review om dual career, med fokus på skolens rolle som tilrettelegger. Etter gjennomgangen av litteraturen på dual career forskning gikk Storm et al. (2021) sine ti essensielle faktorer av betydning for utviklingsmiljø igjen i mye av forskningen. Med bakgrunn i dette vil Storm et al. (2021) sine ti faktorer stå sentralt i studien og bli beskrevet nedenfor.

2.5.1 Dual Career Støtteteam

Et Dual career støtteteam er et team bestående av én eller flere personer som har ansvar for å koordinere idrett og utdanning og gi en optimal dual career balanse (Storm et al., 2021). Et rent dual career støtteteam blir ofte sett på som ressurskrevende for offentlige skoler og dermed er det ikke alle skolene som har dette tilgjengelig. Disse forekommer mer hos private tilbud. Mye av egenskapene til et dual career støtteteam kan likevel gjenskapes hos skoler med mindre ressurser, men krever mye av én eller flere lærere som skal følge opp disse utøverne i tillegg til å være lærer. Flere studier påpekte viktigheten av dette støtteteamet (Henriksen et al., 2020; Knight, Harwood, & Sellars, 2018; O'Neill, Calder, & Hinz, 2017; Storm et al., 2021) og noen ser på dette som en nøkkelfaktor for å kunne kombinere idrett og utdanning godt (Henriksen et al., 2020; Knight et al., 2018; Storm et al., 2021). Støtteteamet fungerer ofte som et bindeledd mellom idrett og utdanning på makronivå (Storm et al., 2021).

2.5.2 Håndtering av Dual Career

Håndtering av dual career går ut på koordinering og kommunisering mellom nøkkelpersoner i idrettsmiljøet, utdanningsmiljøet og det private miljøet (Storm et al., 2021). Disse personene kan eksempelvis være trenere, lærere eller familie. For at en dual career skal flyte godt er det dermed viktig at det er god kommunikasjon og koordinering mellom disse tre

miljøene slik at alle vet hva som skjer i dual career utøvernes liv og kan tilrettelegge for dette. Åpen kommunikasjon og lærernes, foreldrenes og trenernes evne til å forutse hindringer ble sett på som essensielt (Aquilina, 2013; Kiens & Larsen, 2021; Knight et al., 2018). En slik situasjon kan være å utsette leksearbeid etter en lang bortekamp (Romar, Källberg, Huuhka, & Kuokkanen, 2021). Foreldre, lærere og støttetteam ble derfor sett på som svært viktige for håndtering av dual career (Kiens & Larsen, 2021; Knight et al., 2018; Kristiansen & Houlihan, 2017).

2.5.3 Støtte og Forståelse fra Miljøet

Med støtte og forståelse fra miljøet vil de rundt en dual career utøver være med på å legge til rette slik at utøveren kan fokusere på idrett og skole til forskjellige tider, uten at dette skaper konflikt (Storm et al., 2021). At lærere, trenere, foreldre og andre nøkkelpersoner anerkjenner, aksepterer og støtter dual career utøvernes dedikasjon til å kombinere idrett og utdanning, ble sett på som viktige faktorer for at dual career utøveren skal føle seg trygg og sett (Aquilina, 2013; Henriksen et al., 2020; Kiens & Larsen, 2021; Knight et al., 2018; Kristiansen & Houlihan, 2017; Storm et al., 2021). Mye av denne forståelsen og støtten kommer ofte gjennom å ha en viss relasjon og kunnskap til utøverne for å kunne støtte dem på best mulig måte. Eksempelvis viste O'Neill et al. (2017) at flere lærere i realfag, som ikke hadde drevet med idrettssatsing selv, feiltolket enkelte dual career utøvere for å være lat med å være utslitt. En slik feiltolkning kan gi utøvere en ekstra mental belastning, som igjen kan gå utover idrettslige prestasjoner og gi en potensiell indre konflikt mellom skolegang og idrettssatsing.

2.5.4 Rollemodeller og Mentorer

Rollemodeller og mentorer refereres til nåtidens personer som dual career utøverne kan lære fra og bli guidet og inspirert av (Storm et al., 2021). En slik rollemodell eller mentor kan gi støtte og motivasjon til dual career utøvere, på bakgrunn av at man enten har kunnskap om, eller er/har vært en dual career utøver selv. Dette skaper en ekstra trygghet for dual career utøveren. Noen studier viser til bruken av tredjeårsstudenter som mentorer for førsteårsstudenter (O'Neill et al., 2017; Storm et al., 2021), men andre har pekt på treneren som en viktig rollemodell (Kiens & Larsen, 2021). En rollemodell eller mentor er derfor viktig for dual career utvikling da disse personene har erfaringer med de problemene som kan oppstå hos en dual career utøver og dermed kan derfor gi dem støtte og trygghet gjennom dette (O'Neill et al., 2017).

2.5.5 Tilgang til Ekspertstøtte

Det å ha tilgang på ekspertstøtte som ernæringsfysiolog, fysioterapeut, idrettspsykolog og idrettslege er en annen faktor som er viktig for en god kombinasjon av idrettssatsing og skolegang (Storm et al., 2021). Denne ekspertstøtten er også sjeldent en del av det offentlige skoletilbudet med bakgrunn i at dette er ressurskrevende og resulterer derfor i at mange skoler ikke kan tilby et slikt nettverk (Kristiansen & Houlihan, 2017; Storm et al., 2021). NTG er en privat skole i Norge som tilbyr slik ekspertstøtte, noe som de mener gir de en konkurransefordel blant andre skoler (Kristiansen & Houlihan, 2017).

2.5.6 Bli Sett i sin Helhet

Å bli sett i sin helhet går ut på at man anerkjenner at alt fra det akademiske, det idrettslige og det private felt påvirker dual career utøvernes liv (Storm et al., 2021). Det representerer en idé om å utvikle dual career utøveren holistisk. Dette kan gjøres gjennom at en trener viser

interesse for dual career utøvernes opplevelser, hindringer og læring i et annet felt som skolen. Når en trener hjelper en dual career utøver utenfor sitt eget felt, vil dette kunne gjøre dem til bedre idrettsutøvere gjennom at forståelsen for helheten blir klarere, i tillegg til å ta av press fra idrettslige og akademiske prestasjoner (Knight et al., 2018). En annen viktig faktor for personer rundt dual career utøvere er å unngå at de får skylapper og får en tilnærming hvor idrett eller skole betyr absolutt alt. Dette kan gi negative konsekvenser gjennom at dual career utøveren kun tenker på én ting og ikke klarer å koble av, samt at en svak idrettsprestasjon vil være mye vanskeligere å håndtere hvis man ikke klarer å se at andre ting har betydning i livet (Aquilina, 2013; Henriksen et al., 2020; Storm et al., 2021).

2.5.7 Utvikling av Dual Career Ferdigheter

Utvikling av dual career ferdigheter er dual career utøvernes egne verktøy og er til hjelp for å håndtere dual career på best mulig måte. Det omhandler å utvikle kompetanser og interne og eksterne ressurser for å bli mer autonome og ta kontroll over egen utvikling (Storm et al., 2021). Hvordan en skole tilrettelegger for dual career utøvere kan variere i stor grad fra skole til skole. Det er derfor viktig at dual career utøvere lærer å ta kontroll over egen utvikling og evne å skape god struktur og balanse i livet for å ha en god kombinasjon av idrettssatsing og skolegang. Ferdigheter som viser seg å være viktige å utvikle for dual career utøvere er organisasjons-, og ledelsesferdigheter, sette realistiske målsettinger og bli god på tidsstyring (Aquilina, 2013; Henriksen et al., 2020; Knight et al., 2018; O'Neill et al., 2017; Romar et al., 2021; Storm et al., 2021). Slike ferdigheter er spesielt viktige for dual career utøvere med bakgrunn i at de har en stram timeplan hvor mangel på slike ferdigheter kan lede til utfordringer knyttet til prioritering mellom idrett, skole og privatliv (Aquilina, 2013; Henriksen et al., 2020; O'Neill et al., 2017; Storm et al., 2021).

2.5.8 Dual Career Fleksibilitet

For en dual career utøver er det viktig at man kan håndtere idrettslige, skolemessige og personlige situasjoner. I og med at en dual career utøver fokuserer på både skole og idrett, kan det oppstå utfordringer mellom hva som skal prioriteres hvis dette kolliderer. Av den grunn stilles det høye krav til fleksibilitet fra skolens side for å kunne drive dual career på best mulig måte (Storm et al., 2021). Dual career fleksibilitet er hovedsakelig skole-, - og idrettsbasert, gjennom at eksempelvis lærere må gi rom for mer fokus på idrett i enkelte perioder og trenere gi rom for fokus på skole (Aquilina, 2013; Henriksen et al., 2020; Kiens & Larsen, 2021; Knight et al., 2018; O'Neill et al., 2017; Storm et al., 2021). Spesielt viktig er skolens evne, med læreren i spissen, til å være fleksible for å finne de beste løsningene. Slike løsninger kan være å forlenge innleveringsfrister, sette opp ekstra undervisning eller ta i bruk digitale verktøy for å hjelpe dual career utøvere som er på reiser eller samlinger. Som et resultat av slik fleksibilitet vil dual career utøvernes kombinasjon av idrettssatsing og skolegang bli lettere, som også øker sjansen for at dual career utøverne når sin idrettslige ambisjoner (Henriksen et al., 2020; Knight et al., 2018; Storm et al., 2021).

2.5.9 Ta Vare på Dual Career Utøvernes Mentale Helse og Velvære

Som dual career utøver har man en hektisk og kompleks hverdag med et sett av utfordringer i form av krav og forventninger innenfor det idrettslige, akademiske og det private felt. Dual career utøvere kan derfor oppleve høy mental belastning gjennom stress og høye forventningskrav fra seg selv og utenforstående. Det er derfor viktig med spesialisert støtte som tar vare på dual career utøvernes mentale helse og velvære (Storm et al., 2021). Slik spesialisert støtte kan komme fra blant annet idrettspsykologer som har i oppgave å ivareta idrettsutøveres mentale helse, samt bistå dem med å takle utfordringer rundt stress, forventningspress og prestasjonsangst.

2.5.10 En Åpen og Proaktiv Tilnærming til Utvikling av Dual Career Miljø

For at en dual career skal fungere godt er det viktig at det er et godt samarbeid mellom skole og klubb. Det står derfor sentralt at de deler de samme grunnleggende verdiene rundt dual career for å kunne dra i samme retning (Knight et al., 2018; Kristiansen & Houlihan, 2017; Storm et al., 2021). Hvis dette ikke er tilfelle, så kan det oppstå en interessekonflikt mellom klubb og skole i forhold til hvordan man best legger til rette for dual career utøverne. Dette kan gå ut over tilretteleggingen for dual career utøverne. Det er derfor viktig at skole og klubb har en lik forståelse av dual career og er åpne og villige til å gjøre endringer til det bedre for dual career utøverne. Med dette innebærer fortsettelse av profesjonell dual career utvikling, evaluering av miljøet og engasjere seg i nyere forskning om dual career (Storm et al., 2021).

Gjennom denne delen av oppgaven har det teoretiske rammeverket om dual career blitt beskrevet med dens historikk og andre viktige teorier sin påvirkning for hvordan dual career har fått det ståstedet det har som teori i dag. I tillegg har Storm et al. (2021) sine ti faktorer for dual career utviklingsmiljø blitt gjennomgått. Dette vil være grunnlaget for videre analyse og diskusjon i denne oppgaven.

3.0 Metode

Metode er en essensiell del av et studie, hvor man stegvis går gjennom framgangsmåten som har blitt benyttet for å belyse en problemstilling. Metoden er viktig for blant annet studiens troverdighet og eventuelle etterprøvinger av lignende studier. Ved et godt metodekapittel skal andre kunne etterprøve samme studie og få «samme resultat». Det er viktig å være bevisst på valg av metode, da ulike metoder gir ulike typer resultat i form av data. Det er derfor essensielt å velge den metoden som er den mest hensiktsmessige med utgangspunkt i hva man ønsker å undersøke.

I denne delen av oppgaven vil det bli lagt fram de metodiske valgene som har blitt tatt i forbindelse med dette forskningsprosjektet, med redegjørelse for forskerrollen og betydningen av min forståelse for tematikken i oppgaven. Det blir også redegjort for valg av metode og studiets framgangsmåter. Til slutt vil analysearbeidet beskrives og studiens troverdighet og etikk drøftes.

3.1 Fokusgruppeintervju

Fokusgruppeintervju er en kvalitativ intervjumetode som har blitt mer og mer brukt på 2000-tallet (Rabiee, 2004). Hovedmålet i et fokusgruppeintervju er å forstå og forklare meninger, holdninger og kulturer som påvirker følelser, holdninger og atferd hos individer (Rabiee, 2004). Fokusgrupper er en form for gruppeintervju som bygger på kommunikasjonen mellom deltakerne i forskningen for å generere data (Kitzinger, 1995). Selv om gruppeintervju ofte blir brukt som en rask og enkel måte å samle data fra flere personer samtidig, så bruker fokusgrupper eksplisitt gruppeinteraksjonen som en del av metoden. Siden studiens hensikt er å belyse hvordan dual career utføres på en offentlig skole, så vil relasjonen mellom dual career utøverne, foreldrene, trenerne og lærerne være essensielt for å forstå dette (Kitzinger, 1995). På den måten vil det kunne være svært nyttig å bruke fokusgruppeintervju som metode i denne studien.

I fokusgruppeintervju vil man oppmuntre deltakerne til å prate og diskutere med hverandre, stille hverandre spørsmål og kommentere på hverandres erfaringer, istedenfor at forsker ber hver deltaker svare på et spørsmål (Kitzinger, 1995). Denne metoden er spesielt nyttig for å utforske personers kunnskap og erfaringer, og eksaminere hva folk tenker, hvordan folk tenker og hvorfor de tenker slik.

Hele ideen med fokusgrupper som metode handler om at gruppeprosesser kan hjelpe folk å utforske og avklare deres syn på måter som ville vært mindre tilgjengelig ved en til en intervju. Gruppeintervju er særlig godt egnet ved åpne spørsmål, og hvis gruppedynamikken mellom forsker og deltakere fungerer bra, så kan det ta forskningen inn i nye og uventede retninger (Kitzinger, 1995). Slike gruppearbeid kan også gi nyttig data gjennom andre former for kommunikasjon som ikke er like vanlig ved en til en intervju. Vitser, anekdoter, erting og argumentasjoner kan fange opp kunnskap og holdninger som ikke er grundig gjennomtenkt før man responderer. Med dette kan fokusgruppeintervju nå steder hvor andre metoder ikke kommer til ved å belyse deltakernes forståelse gjennom ulike dimensjoner i samarbeid med andre deltakere (Kitzinger, 1995). Ved en-til-en intervju kan noen spørsmål få deltakerne til å klandre seg selv som «jeg burde skjønt bedre», mens i en gruppesituasjon kan det være flere som kjenner på det samme, og gjennom diskusjon kan samtalen gå i et dypere plan som kan være hensiktsmessig for forskningen (Kitzinger, 1995).

Fokusgruppeintervju har også noen svakheter som metode. Ved å samle mennesker sammen for å prate og diskutere om et felles tema, så kan gruppenormen bidra til at enkeltindivider stilner og ikke kommer med sine meninger til diskusjonen. I tillegg vil et gruppeintervju utfordre konfidensialiteten for datainnsamlingen (Kitzinger, 1995).

Relasjonene mellom deltakerne i et gruppeintervju har derfor stor betydning for gruppedynamikken og hvor godt en slik metode fungerer.

3.2 Sosial Konstruksjonisme

Sosial konstruksjonisme handler om at kunnskap og andre aspekter ikke er virkelig i seg selv, de eksisterer ikke av seg selv, men de eksisterer på grunn av at vi mennesker gir det en virkelighet gjennom sosial aksept (Burr, 2015). For eksempel er det ikke stygt eller slemt å rekke finger i seg selv, men vi har konstruert handlingen som noe slemt.

Vi skiller gjerne mellom svak konstruksjonisme og sterk konstruksjonisme. Svak konstruksjonisme avhenger av brutale fakta, altså fakta som er det mest fundamentale og avhenger ikke av andre fakta (Burr, 2015). Brutale fakta er vanskelige å forstå med bakgrunn i at det ikke kan forklares av noe annet. Brutale fakta er separert fra institusjonelle fakta som er dannet gjennom sosiale konvensjoner og avhenger av andre fakta. For eksempel penger avhenger av papiret som vi har gitt verdi.

Sterk sosial konstruksjonisme oppgir at hele virkeligheten er avhengig av språk og sosiale vaner, at all kunnskap er sosialt konstruert og at det ikke finnes brutale fakta. Noe av kritikken til sosial konstruksjonisme er at den kun forklarer virkeligheten gjennom tankene til mennesker uten å bruke fundamentale brutale fakta (Burr, 2015).

I en intervjusituasjon er eksempelvis intervjuer og informanter to sosialt konstruerte roller i en intervjusituasjon. Intervjueren forventes å være godt forberedt til å gjennomføre intervjuet på en skolert måte og er trent til å styre intervjusituasjonen, mens en informant forventes å gi ærlige og oppriktige svar ut fra sitt ståsted (Gubrium & Koro-Ljungberg, 2005). Fra et sosialkonstruksjonistisk perspektiv deler forsker og respondentene aktivt plassen i intervjuet. I en ideell situasjon er plassen fordelt likt i intervjuet, men ofte blir fordelingen skjev i og med at hver enkelt informant kommer fra forskjellig ståsted med ulike subjektive posisjoner, hvor forsker kontrollerer tema og gir gjerne mer tid til informanter som deler innhold av høyere interesse for forsker (Gubrium & Koro-Ljungberg, 2005). Selv om informantene kommer til intervjusituasjonen med egne agendaer, vil ikke disse agendaene holde seg statisk, men være i konstant bevegelse og er delt gjennom interaksjonen som tar plass.

3.2.1 Sosial Konstruksjonisme i Fokusgruppeintervju

Hver informant kommer med ulike agendaer til intervjusituasjonen og det er disse som former intervjuene og gjør at intervjuet går framover (Gubrium & Koro-Ljungberg, 2005). Alt fra å dele emosjonelle historier, søke empati, vise frustrasjon, søke belønning eller gjøre forsker en tjeneste med å stille opp (Gubrium & Koro-Ljungberg, 2005). Siden vi er interessert i relasjoner og miljø snarere enn rene individuelle oppfattelser vil interaksjonen i et fokusgruppeintervju mellom informantene skape en virkelighet sammen (Gubrium & Koro-Ljungberg, 2005). I tillegg vil forskerens påvirkning være av mindre betydning enn ved et en-til-en intervju som dybdeintervju. Der hvor virkeligheten blir skapt gjennom mer strukturerte og detaljerte spørsmål fra forskerens side i et dybdeintervju, består et fokusgruppeintervju av færre og mer åpne spørsmål, hvor informantene selv former intervjuet i større grad.

3.3 Casestudie

I denne oppgaven har den blitt avgrenset som en casestudie. Studiet omfatter relasjonen og miljøet på en offentlig videregående skole i Møre og Romsdal i samarbeid med en eliteklubb i fotball. Bakgrunnen for bruk av casestudiet som avgrensning handler om at dette er en god måte å generere kunnskap om selve casen, samt deltakerne i studien, som er målet med oppgaven (Tjora, 2017). En fordel med casestudie er at den lar forskeren komme frem til detaljerte beskrivelser av fenomenet det forskes på.

3.3.1 Utvelgelse av Case

Mitt prosjekt er et strategisk utvalg av en offentlig videregående i en av de største byene Møre og Romsdal, men vil på landsbasis likevel bli sett på som en mellomstor eller liten by. I og med at det finnes en del forskning på dual career i større byer i Norge og i

Europa med såkalte eliteskoler, så kan en slik studie fra en offentlig skole i en mindre by bidra til å redusere «hull» i forskningsfeltet. I denne byen er dette den eneste videregående skolen som tilbyr generell studiekompetanse som avgjorde valget for skolen.

3.4 Casebeskrivelse

I denne delen av oppgaven vil det bli lagt fram bakgrunnsinformasjon om selve casen for oppgaven. Det vil bli gitt en kort beskrivelse av skolen, eliteklubben, samt deltakerne i studien og forklart hvordan ulike deltakere blir definert og sitert videre i oppgaven. I følgende casebeskrivelse har vi valgt å anonymisere navnene til dual career utøverne, foreldrene, lærerne og trenerne da det kan forekomme etiske dilemmaer i forbindelse med forskningstilgangen og senere offentliggjøringen av funnene i oppgaven.

3.4.1 Skolen

Skolen som oppgaven tar utgangspunkt i er en treårig offentlig videregående skole. Denne videregående skolen tilbyr blant annet studiespesialiserende og idrettsfag. Alle dual career utøverne i datamaterialet går enten studiespesialiserende med toppidrett eller idrettsfag med toppidrett. Dette tilsvarer 35 timer i uken på VG1. Skolen har tidligere hatt sporadisk kontakt og et uoffisielt samarbeid med eliteklubben i byen. Nå er samarbeidet offisielt med mer klare rammer i form av struktur og oppgavefordeling.

3.4.2 Eliteklubben

Eliteklubben har et a-lag i eliteserien i Norge. De har tre lag i seniordivisjonene. Et herrelag, et rekrutteringslag/andrelag og et damelag. Klubben har også aldersbestemte lag som g16 og g19, samt et akademi for de yngre utøverne. Klubben har i de siste årene hatt et

formelt samarbeid med den offentlige videregående skolen i byen, men har også hatt et uoffisielt samarbeid som strekker seg lengre tilbake i tid.

3.4.3 Deltakere

Denne studien har til hensikt å se hvordan et dual career utviklingsmiljø var hos en spesifikk offentlig skole og dermed var det viktig å få med personer fra alle felt som har påvirkning på dual career utøverne. Det ble derfor rekruttert dual career utøvere, foreldre, trenere og lærere som informanter til denne studien. Kriteriene for deltakelsen i studiet var at dual career utøverne skulle kombinere idrettssatsing med skolegang, ha et visst ferdighetsnivå (være en del av a-lag eller potensiell fremtidig a-lagsspiller) og være spredt fra alle tre klassetrinnene på skolen. Foreldrene måtte være foreldre til de utvalgte elevene, trenerne måtte være rundt laget til dual career utøverne og ha ukentlig kontakt med dem, og lærerne måtte være kontaktlærer eller undervise for dem i minst ett skolefag.

For å rekruttere informantene, ble det sendt en formell forespørsel til rektor på skolen om det lot seg gjennomføre datainnsamling av skolens lærere og elever og deres foreldre. Det ble også sendt en formell forespørsel til eliteklubben i byen om å samle inn data på dual career utøvernes trenere. Dette ga 26 potensielle informanter, 8 dual career utøvere, 8 foreldre, 4 trenere og 6 lærere.

I og med at denne datainnsamlingen foregikk fysisk i en koronapandemi, så dukket det opp flere utfordringer som gjorde at datainnsamlingen tok lenger tid enn forventet og resulterte også i at man mistet noen av informantene. Siden datainnsamlingen skulle skje gjennom fokusgruppeintervju hvor alle skulle møtes fysisk på et bestemt sted innenfor et gitt tidsrom, gjorde det at man satt igjen med totalt 18 informanter, 7 dual career utøvere, 4 foreldre, 4 lærere og 3 trenere.

Alle dual career utøverne spiller jevnlig på rekruttlaget til klubben. Dual career utøverne blir delt inn etter hvilket trinn de befinner seg i. De blir derfor beskrevet som VG1 (1), VG 1 (2), VG 2 (1) osv. Av dual career utøverne er det to VG3 elever, 1 Vg2 elev og 4 VG1 elever. Alle dual career utøverne har ambisjoner om å kunne leve av fotballen og prioriterer fotball i større eller mindre grad over skole.

VG 3 (1) går idrettsfag med toppidrett. Han har a-lagskontrakt, trener jevnlig med a-laget og spiller kamper for rekruttlaget.

VG3 (2) går også idrettsfag med toppidrett. Han trener og spiller kamper med rekruttlaget.

VG2 (1) går studiespesialiserende med toppidrett og trener og spiller kamper med rekruttlaget.

VG1 (1) går studiespesialiserende med toppidrett og har a-lagskontrakt med klubben. Han trener jevnlig med a-laget og spiller kamper for rekruttlaget.

VG1 (2) går også studiespesialiserende med toppidrett og har a-lagskontrakt med klubben. Han trener jevnlig med a-laget og spiller kamper for rekruttlaget.

VG1 (3) går studiespesialiserende med toppidrett og trener og spiller kamper for rekruttlaget.

VG1 (4) går også studiespesialiserende med toppidrett og trener og spiller kamper for rekruttlaget.

Foreldrene i datamaterialet består av fedre til 4 av dual career utøverne. Foreldrene blir definert som forelder 1, forelder 2, forelder 3 og forelder 4. Alle foreldrene ser på seg selv som støttende foreldre som blant annet ser på de fleste kamper og kjører sønnene rundt om på treninger og samlinger.

Fra lærerne sin side er det med totalt 4 lærere og de blir definert som lærer 1, lærer 2, lærer 3 og lærer 4. Lærer 1 har vært på skolen i 20 år og undervist i alle idrettsfagene. Han har hatt ansvar for toppidrett fotball i en årrekke, mens nå har han ansvar for breddegruppen i fotball. Han underviser nå også i andre idrettsfag.

Lærer 2 har vært lærer på skolen siden 2008 og har hatt alle idrettsfagene med spesielt fokus på toppidrett håndball. Han er en idrettslærer som har vært kontaktlærer i mange år og har et godt innblikk i fotballhverdagen til dual career utøverne. Nå er han kontaktlærer for VG2 på idrettslinjen, har toppidrett håndball og idrettsfag, samt kroppsøving på studiespesialisering.

Lærer 3 har jobbet på skolen i 7 år og har hatt stort sett alle idrettsfagene. Han har hatt ansvar for breddeidrett i mange år og nå har han ansvar for toppidrett for individuelle idretter og breddeidrett. I tillegg er han lærer i andre idrettsfag.

Lærer 4 er realfagslærer og har vært på skolen i 1,5 år. Hun har en del ekstraundervisning med elever og har også kontakt med dual career utøverne gjennom sine realfag på skolen.

På samme måte som foreldre og lærerne ble definert, vil også trenerne bli definert på samme måte i oppgaven. Trener 1 er både lærer på skolen og trener i klubb. Han er assistenttrener hos klubbens rekruttlag og g18 i nasjonal serie. Tidligere har han også vært trener i barnefotballen. Trener 1 har Spillerutvikler B lisens og UEFA B lisens. Som lærer har han ansvar for toppidrett fotball og er også rådgiver på skolen.

Trener 2 er hovedtrener for klubbens rekruttlag og g18 i nasjonal serie. I tillegg har han ansvaret for den mentale kartleggingen og det faglige innholdet i yngre akademi. Trener 2 har UEFA B lisens og er i ferd med å ta UEFA A lisens på dette tidspunkt.

Trener 3 er den ferskeste blant trenerne og har nylig fått hovedansvar for klubbens g16 lag. Han har vært trener siden 2018 og har også UEFA B lisens.

3.5 Forskerrolle

Min forståelse og opplevelse med det å være en dual career utøver kom nettopp fra den samme videregående skolen og den samme fotballklubben som ligger til grunn i denne avhandlingen. Jeg har siden jeg var liten spilt fotball og jeg begynte tidlig å satse aktivt for å prøve å gjøre fotball til mitt levebrød. Etter mange år med seriøs fotball i elitekultur har jeg erfaring med det å være i et prestasjonsklima innen fotball og samtidig prøve å gjøre det godt på skolen i junioralder. Gjennom mine tre læringsrike år på videregående skole møtte jeg på en del hindringer og utfordringer knyttet til det å kombinere idrettssatsing og skolegang. Videre har jeg på universitetsnivå blitt kjent med teorien om dual career, som gjorde at jeg fikk en større forståelse for utfordringene knyttet til kombinasjon av skolegang og idrettssatsing. I og med at jeg har kjent på hvordan en kombinasjon av idrettssatsing og skolegang kan kjennes ut, vil jeg derfor undersøke nærmere hvordan dette gjøres i praksis nå og hva som kan gjøres annerledes for å gjøre denne kombinasjonen lettere.

4.0 Datainnsamling

I denne studien utgjør fokusgruppeintervju den empiriske innsamlingen. Metodevalget er basert på et ønske om å få et innblikk i lærernes, trenernes, foreldrenes og dual career utøvernes forståelse av hvordan kombinasjonen idrettssatsing og skolegang fungerer her. Denne metoden gir mulighet for å samle mer data på kortere tid gjennom gruppeintervju og gruppedynamikken i intervjusituasjonen kan bidra til å generere mer nyttfull data. Gjennom denne delen av oppgaven vil det bli beskrevet hvordan datainnsamlingen ble gjort med tanke

på intervjuguide, hvordan selve intervjusituasjonen ble gjennomført og transkriberingen av dette i etterkant.

4.1 Intervjuguide

I fasen med å lage en intervjuguide kontaktet jeg etablerte forskere innenfor dual career forskning som Storm og Henriksen for å høre om jeg kunne få tilgang til deres intervjuguide i deres tidligere studier. Begge var svært villige til å hjelpe meg i prosessen og kom med tips for hvordan intervjuguiden deres kunne formes om og tilpasses til min studie. Deres intervjuguide ble dermed en form for mal som jeg arbeidet meg ut ifra. Disse intervjuguidene var skrevet på engelsk og ble derfor oversatt til norsk for å gjøre det lettere for deltakerne i studien å forstå spørsmålene som ble stilt.

I denne studien ble det laget 4 intervjuguides. Alle intervjuguidene inneholder samme tematikk, men det ble gjort små endringer i hver enkelt intervjuguide for å treffe målgruppen bedre. For å skape en trygg ramme for deltakerne i intervjuene ble spørsmålene og temaene i intervjuguiden strukturert fra enkle «bli kjent» spørsmål, til mer dype spørsmål innenfor dual career tematikk.

Intervjuguiden inneholdt temaer som: (1) Informantenes bakgrunn (eks. hvem er du?), (2) Opplevelsen av hvordan dual career fungerer (eks. hvordan opplever dere det å kombinere idrettssatsing med skolegang her?), (3) Kommunikasjon og tilpasning (eks. hvordan opplever dere samarbeidet mellom skole og klubb?), (4) Dual career støtte, rollemodeller og mentorer (eks. hvilke tiltak eller roller er på plass for å tilrettelegge for at dere kan kombinere idrettssatsing og skolegang på best mulig måte?), (5) Privatliv (eks. hvordan opplever dere fritiden og privatlivet når dere kombinerer idrettssatsing med skolegang?), (6) Individuell utvikling (eks. hva synes dere om den idrettslige utviklingen i tiden dere har kombinert

idrettssatsing med skolegang?) og (7) forbedring (eks. etter det vi har snakket om i dag, hva kan gjøres annerledes for at dere skal få en bedre tilpasset hverdag til å kombinere idrettssatsing med skolegang?). Alle temaene fra intervjuguiden stammet fra Storm et al. (2021) sine ti essensielle faktorer av betydning for dual career utviklingsmiljø og spørsmålene var laget for å få svar på data om dette.

4.2 Intervjusituasjonen

Kvaliteten på intervjuene er avgjørende for å få gode data som senere kan analyseres. En forutsetning for et godt intervju er at informantene er trygge i intervjusituasjonen (Tjora, 2017). For å legge til rette for en trygg og god intervjusituasjon ble det på forhånd sendt ut et informasjonsskriv med relevant informasjon om studien og hvordan selve intervjuet skulle gjennomføres. Dette ble også gjennomgått kort før selve intervjuene skulle starte om hvordan intervjusituasjonen ville foregå med informasjon om deres rettigheter til å trekke seg fra studien, hva samtykkeskjema innebar og åpning for spørsmål før intervjuene ble satt i gang.

Alle de fire fokusgruppeintervjuene foregikk under kjente omgivelser for informantene. Lærerne og dual career utøverne gjennomførte intervjuene på skolen i arbeidstiden/skoletiden, mens foreldrene og trenerne gjennomførte intervjuene i klubbhuset hos eliteklubben. Intervjusituasjonen ble forsøkt framstilt som noe mindre seriøst og mer avslappende med å sette fram kjeks, samt noe å drikke. I tillegg ble det slått av en liten prat om andre ting enn selve tematikken før selve intervjuet for å skape en fin ramme og ufarliggjøre situasjonen (Tjora, 2017). Alle informantene var kjent med tematikken for oppgaven fra før og de fleste virket interesserte og tok fatt i intervjusituasjonen. Siden det ble brukt lydopptaker ved intervjuene, ble lettere å være en aktiv lytter og styre samtalen slik at alle informantene fikk fortalt det de ville innenfor de ulike temaene.

Det ble benyttet åpne introduksjonsspørsmål innenfor alle temaene og mange av temaene hang sterkt sammen. Dette resulterte i at flere av svarene informantene ga fra et tema, kunne passe bedre inn under et annet tema. Det opplevdes derfor som noe utfordrende ved første intervju med å sortere spørsmålene i forhold til å ha overblikk over hva som hadde blitt gjennomgått og hva som stod igjen. Det ble derfor små pauser mellom spørsmålene i starten av første fokusgruppeintervju, men utover i intervjuet fløt dette bedre og fikk oversikt over spørsmålene som skulle besvares.

Intervjuene hadde ulik varighet mellom gruppene. Lærergruppen, samt trenergruppen varte rundt 60 minutter og foreldregruppa varte i rundt 40 minutter. Intervjuet med dual career utøverne tok kortest tid med rundt 25 minutter. Noe av bakgrunnen for dette kan skyldes at dual career utøverne fikk fri fra skoletimer for å gjennomføre intervjuet og fikk dermed fritid hvis intervjuet sluttet før deres neste skoletime begynte. En annen tilnærming kan være at dual career utøvernes alder og modenhet har betydning for deres refleksjonsevne, sammenlignet med resterende informanter i studien.

4.3 Transkribering

I transkriberingsprosessen var det viktig å beskytte deltakernes personvern og dermed oppbevare rådataene på en sikker lagringsplass. Lydfilene og dokumentene som inneholdt informasjon som kunne gjenkjenne informantene ble derfor lagt inn på en personlig skylagringskonto med to-faktor autentisering. På den måten ville dataene være trygt bevart, og jeg ville til enhver tid kunne transkribere dataene hvor enn jeg befant meg.

Transkriberingen av fokusgruppeintervjuene ble satt i gang samme dag som intervjuene ble gjennomført og gjort ferdig en av de påfølgende dagene. Dette gjorde det lettere å transkribere dataene når jeg hadde intervjuene ferskt i minne. I transkriberingsprosessen ble ekte navn byttet ut med personlige koder slik at de ikke kunne bli gjenkjent fra noen andre enn meg. For

å unngå å gå glipp av viktig informasjon fra datamaterialet, ble det gjort en fullstendig transkribering. Med andre ord ble alt som ble sagt skrevet ned for å unngå at noe som ikke ble ansett som viktig på et punkt, oppstod som viktig senere i oppgaven (Tjora, 2017). Det var dermed lettere å huske igjen selve intervjusituasjonen med hvordan ting utspilte seg med kroppsspråk og andre hendelser. Alt av pauser og usikkerhet fra informantenes side, ble vist gjennom transkriberingen. Slike pauser ble vist som «...» og overflødige ord som «eh» og «hmm» ble tatt med. Intervjuene ble skrevet om fra dialekt i taleform til bokmål i tekstformat, med unntak av spesielle dialektord med særegen betydning. Ved å normalisere transkriberingen vil det også være med på å anonymisere informantene i de tilfeller hvor de ellers ville vært identifiserbar gjennom språk (Tjora, 2017). På bakgrunn av blant annet normaliseringen av transkriberingen, ble det derfor viktig å bruke tid på omskrivningen slik at betydningen av sitatene ble det samme og bevare forskningsetikken i og med at informantene ikke lenger hadde innflytelse over egen innvirkning, så lenge de ikke tok kontakt selv.

5.0 Analyse

I denne delen av oppgaven vil det bli beskrevet hvordan analysen har foregått i denne studien. Det er blitt brukt en tematisk induktiv deduktiv analyse og Braun and Clarke (2012) sin 6-fase tilnærming av dette. Det vil også bli gått gjennom kvaliteten av denne studien gjennom Tracy (2010) sine 8 steg for god kvalitativ forskning.

5.1 Tematisk Analyse

I denne studien har jeg valgt å bruke Braun and Clarke (2012) sin 6-fase tilnærming ved tematisk analyse. Den består av: *1) bli kjent med datamaterialet 2) generere koder 3) søke etter temaer 4) vurdering av potensielle temaer 5) definere og navngi temaer 6) avrunde*

analysen. Tematisk analyse ble valgt med bakgrunn i dens fleksibilitet og tilgjengelighet, og arbeider seg gjennom mekanismer av koding og analyser av kvalitative data systematisk (Braun & Clarke, 2012). Denne tematiske analysen har en induktiv-deduktiv tilnærming hvor man først dannet underkategorier for datamaterialet, som til slutt endte opp under Storm et al. (2021) sine ti essensielle faktorene av betydning for dual career.

5.1.1 Bli Kjent med Datamaterialet

I denne fasen handler det om å forstå dataene man har samlet og lese data som data. Dette betyr at man ikke bare absorberer overflatemeningen av ordene man leser, som i en novelle, men noe dypere i leting etter brikker for å generere koder for datamaterialet (Braun & Clarke, 2012). For å få til dette, ble lydfilene hørt flere ganger og det ble skrevet ned stikkord der hvor jeg bemerket meg noe spesielt interessant. Etter at transkriberingen var unnagjort, ble også tekstformatet lest over for å skape en bredere oversikt.

5.1.2 Generere Koder

Etter at intervjuene var gjennomført og transkriberingen av intervjuene var gjort, var neste steg en induktiv analyse av datamateriale for å skaffe en bedre oversikt og genere koder. Kodene var essensiell for å beskrive og huske underliggende aspekt i transkriberingen som ikke var like synlig. Dette kunne være deskriptive koder som «viser til god håndtering av dual career», men også fortolkende koder som «ulik støtte i ulike fag?». Etter at første koden ble dannet, fortsatte lesingen til man oppdaget en ny potensiell kode. Videre ble man da nødt til å vurdere om allerede eksisterende koder passer for å beskrive dette, eller om man må lage en ny kode. Sånn ble prosessen gjentatt til hele teksten var gjennomarbeidet.

5.1.3 Søke etter Temaer

I denne fasen begynner analysen å ta form og man tar et skifte fra koder til temaer (Braun & Clarke, 2012). Dette er en aktiv prosess hvor man genererer eller konstruerer temaer, snarere enn å oppdage dem. For å genere disse temaene var det viktig å prøve og se mønstrene i datamaterialet for hva som passet sammen. Teksten ble derfor markert med ulike farger for å skille potensielle temaer i teksten. Deretter ble disse klippet ut og samlet i bunker med lik farge. Dette ga en god oversikt over likheter i datamaterialet og gjorde det lettere til senere å finne temanavn for disse fargelappene.

5.1.4 Vurdering av Potensielle Temaer

Etter å ha dannet potensielle temaer så skulle disse vurderes. Denne delen av analysen er essensiell for å kvalitetssikre temaene og er spesielt viktig for ferske forskere eller forskere med stort datasett, hvor det er umulig å holde oversikt over hele datasettet i eget hode (Braun & Clarke, 2012). Det første som ble gjort var å sjekke temaene opp mot datasettet for å se om temaene passet. Dette var viktig for å se om disse potensielle temaene dekket hele datamaterialet og at hvert enkelt tema hadde betydning. I denne prosessen ble noe av datamaterialet som først ble ansett til å passe under et tema, endret da man innså at det passet bedre under et annet tema. Noen potensielle temaer ble også splittet opp eller satt sammen for at temaene skulle passe bedre til datasettet.

5.1.5 Definere og Navngi Temaer

I fase 5 vil det være viktig å kunne fortelle hva som er unikt med hvert enkelt tema når man skal definere og navngi dem (Braun & Clarke, 2012). Det ble derfor skrevet en setning om hvert tema som en test på å se om temaene var forklarende ovenfor datamaterialet. Noen av

temaene kunne være «håndtering mellom skole og klubb», «skolens tilrettelegging av fysisk belastning», «skolens tilrettelegging av mental belastning» og «motstandsdyktighet».

5.1.6 Avrunde Analysen

Fase 6 er siste del av den tematiske analysen hvor det hele handler om å ferdigstille analysen (Braun & Clarke, 2012). For å gjøre dette gikk jeg først gjennom analysen for min egen del for å se om det var noen umiddelbare trekk som burde endres på. Senere brukte jeg tilbakemeldingene jeg fikk fra min veileder for å runde av og ferdigstille analysen.

5.2 Studiens Kvalitet

Når man skriver artikler eller andre vitenskapelige verk stiller man gjerne spørsmål til kvaliteten ved dette. Som en del av at det gjøres mye forskning i dagens samfunn, stilles det strengere krav til gjennomsiktighet og kvalitet for å kunne skille mellom all forskning som finnes der ute. For å beskrive kvaliteten i min studie har jeg valgt å bruke Tracy (2010) sine 8 kriterier i kvalitativ forskning.

5.2.1 Verdig Tema

Dual career forskning er noe som det har blitt gjort mye på det siste tiåret. På tross av mye forskning, er det lite forskning som tar for seg offentlige skolars tilrettelegging med deres ressurser. I tillegg påpeker dual career utviklingsmiljøet viktigheten av et helhetlig blikk hvor en ikke bare ser på dual career utøverens individuelle erfaringer for å forstå dual career, men også på påvirkningen miljøet og kulturell kontekst har på utøverne (Nikander et al., 2022). I denne oppgaven har jeg derfor vektlagt informanter fra idrettsfeltet, det akademiske felt og det private felt likt gjennom å gjennomføre 4 separate gruppeintervjuer med dual career

utøvere, foreldre, lærere og trenere. Disse representerer forskjellige roller i dual career miljøet hvor alle har en innvirkning for dual career utøvernes hverdag.

5.2.2 Strengnet

Før selve masterskrivingen begynte, skrev jeg et scoping review om skolens rolle som tilrettelegger i et dual career utviklingsmiljø. Her fikk jeg en bred oversikt over hva slags forskning som lå ute om dual career og dermed også hva det var mindre forskning på. På den måten fikk jeg også forståelsen av opprinnelsen for dual career som teori, noe som gjorde at jeg fikk en større og bedre forståelse for dual career som felt. Gjennom fire fokusgruppeintervju fikk jeg samlet mye data på kort tid fra personer fra ulike felt i dual career utviklingsmiljøet. Ved gruppeintervjuene ble det brukt lydopptak for å sikre å få med all relevant data. I tillegg gjorde lydopptakeren det lettere for meg som intervjuer å fokusere på selve intervjusituasjonen med å veilede og styre diskusjonene.

5.2.3 Oppriktighet

Bakgrunnen for denne oppgaven handlet om min egen interesse for dual career som felt og interessen rundt hvordan selve dual career utviklingsmiljøet var på denne offentlige skolen. Jeg har selv vært en dual career utøver på denne skolen og kjente dermed til skolen og klubben fra før, samt noen av trenerne, lærerne og dual career utøverne. Dette kan ha påvirket utfallet i datamaterialet. På den ene siden kan mitt bekjentskap til informantene vært med på å gjøre situasjonen trygg og åpen for å kunne dele det man vil, samtidig som andre informanter vil kunne oppleve dette som en større utfordring. Med tanke på transkriberingen av datamaterialet ble det gjort en fullstendig transkribering for å sikre at elementer som ikke ble ansett som viktig på et tidspunkt, skulle dukke opp som viktig på et annet tidspunkt.

Transkriberingen ble også skrevet om fra dialekt til bokmål, med unntak av spesielle dialektord som er vanskelig å direkte oversette. Siden jeg prater den samme dialekten som de fleste informantene, var dette en fordel for å sikre at oversettelsen fra dialekt til bokmål hadde samme betydning.

5.2.4 Troverdighet

Tracy (2010) beskriver blant annet at detaljerte beskrivelser står sentralt for god troverdighet i kvalitativ forskning, da en enkelt handling eller interaksjon tatt ut av kontekst, kan tolkes som mye forskjellig. Det har derfor blitt brukt tid på å være detaljert i beskrivelsene i analysen for å vise det rette bildet for leseren. Med tanke på triangulering, så ble det kun brukt fokusgruppeintervju som datainnsamlingsmetode. Med bakgrunn i tidsaspektet for studien ble det fokusert på denne ene metoden for datainnsamling. Ved mer tid kunne det vært et alternativ med både fokusgruppeintervju og observasjon for å kompensere for hverandres styrker og svakheter. For å bygge opp under troverdigheten for studien ble det derfor rekruttert totalt 18 informanter fordelt mellom ulike felt innenfor dual career miljøet. Dette var viktig for å få et mest mulig riktig bilde av det reelle dual career miljøet på denne offentlige skolen.

5.2.5 Resonans

Med resonans i forskning refererer man til forskerens evne til å gi gjenklang og påvirke et publikum (Tracy, 2010). Selv de beste rapporter som er skrevet, klarer ikke å gi direkte innsikt i de andres opplevde opplevelser. Det er derfor viktig å få frem empati, identifisering og gjenklang av forskeren til leserne som ikke har direkte erfaringer innen temaet som blir diskutert (Tracy, 2010). For å få til dette ble det brukt generelle forklaringer

og sitater om hverandre i analysen. Siden dette er en casestudie, vil den ikke være direkte generaliserbar, men for andre offentlige skoler i Norge i mindre byer, vil flere av aspektene i denne studien kunne ha overføringsverdi.

5.2.6 Signifikante Bidrag

Som nevnt tidligere finnes det en del forskning på dual career fra de siste ti årene. Likevel tar det meste av forskningen for seg private eliteskoler og dual career utøvernes egne oppfatninger av hvordan dual career miljøet oppleves. I denne studien har det blitt gjort en casestudie av en offentlig skoles dual career utviklingsmiljø gjennom fokusgruppeintervjuer for personer innenfor det idrettslige, det akademiske og det private felt. Siden alle disse feltene har betydning for dual career miljøet, anså jeg det som hensiktsmessig å rekruttere informanter fra disse feltene gjennom dual career utøvere, foreldre, lærere og trenere for å forstå det helhetlige bildet av dette miljøet.

5.2.7 Etikk

I forskning er det særdeles viktig med samtykke og konfidensialitet for at informantenes personvern skal bli ivaretatt og informantene skal være trygge på det de deler av erfaringer og opplevelser. For å ivareta informantenes personvern ble alle informantene anonymisert, og eliteklubbens og videregående skoles navn ble ikke lagt frem i studien. Før intervjuene ble gjennomført fikk alle informantene et detaljert informasjonsskriv om studien og hvordan intervjusituasjonen ville foregå. Rett i forkant av intervjusituasjonen skrev alle under på et samtykkeskjema som innebar tillatelse for at jeg kunne bruke dataene som ble samlet inn til denne studien. Det ble også informert om informantenes rett til å trekke seg på hvilket som helst tidspunkt. Selve lydfilene ble bevart på en skylagringskonto med

tofaktoraутентisering for å sikre at disse lydfilene ikke ble misbrukt av andre. Etter hvert intervju ble de transkribert fortløpende, og deres virkelige navn ble byttet ut med personlige koder.

5.2.8 Meningsfull Sammenheng

I denne studien var formålet å se på hvordan dual career utviklingsmiljøet var hos en spesifikk videregående skole i Møre og Romsdal. Gjennom mitt teoretiske rammeverk og forståelse av dual career, samt datainnsamling ved fokusgruppeintervju som metode, har rådata blitt analysert og diskutert for å nettopp beskrive dette dual career miljøet.

6.0 Resultat

I dette kapitlet vil jeg tematisk presentere de funnene jeg har gjort med utgangspunkt i de fire gruppene med dual career utøver, lærere, trenere og foreldre med fokus på skolens rolle som tilrettelegger. Gjennom min induktive deduktive analyse vil Storm et al. (2021) sine ti essensielle faktorer av betydning for dual career utviklingsmiljø bli sett opp mot funnene i denne studien. Disse ti essensielle faktorene deler Storm et al. (2021) inn under holistisk struktur og felles dual career filosofi. Under den holistiske strukturen er faktorene «dual career støtteteam», «håndtering av dual career», «støtte og forståelse fra miljøet», «rollemodeller og mentorer» og «tilgang til ekspertstøtte». Under felles dual career filosofi er faktorene «se personen i sin helhet», «utvikling av dual career ferdigheter», «dual career fleksibilitet», «ta vare på dual career utøvernes mentale helse og velvære» og «åpen og proaktiv tilnærming til utvikling av dual career miljøet»

Denne offentlige skolen som studien her tar for seg, er en treårig offentlig videregående skole med tilbud om idrettslinje eller studiespesialiserende med toppidrett for dual career utøvere. I lys av Morris et al. (2021) blir en slik skole definert som en idrettsvennlig skole med bakgrunn i at skolen tilpasser seg eliteidretten for å tilby akademisk fleksibilitet for dual career utøverne.

Noe av årsaken til at denne offentlige skolen med sine begrensede ressurser tilrettelegger godt kan forklares gjennom høy utnytting av de ressursene skolen har. Skolen har lærere i sitt system med høy faglig kompetanse som utfyller flere roller for å tilrettelegge for dual career utøvere. For eksempel er Trener 1 rådgiver på skolen, idrettslærer for dual career utøverne og treneren deres i klubb. På den måten kan han både fungere som mentor og som et støtteteam for dual career utøverne og har fullstendig oversikt over deres belastning både på det rent akademiske og det fysiske (Storm et al., 2021). Lærer 1 er idrettslærer og tidligere klubbtrener for klubben dual career utøverne spiller for, og har gjennom dette kjennskap til hvordan man legger til rette for slike utøvere. Rektoren på skolen har også lenge vært en del av fotballklubben som gjør det lettere for klubb og skole å ha et godt samarbeid. I tillegg ser det ut til at idrettsstaben er fleksible og åpen for å legge ned ekstra innsats for at tilretteleggingen skal bli best mulig.

Siden dette er en offentlig skole med begrensede ressurser til særskilt tilrettelegging for dual career utøvere, så har de ikke midler til å ansette egne dual career støtteteam eller ekspertstøtte gjennom fysioterapeuter eller idrettspsykologer. Mye av ansvaret ligger derfor på lærerne og hvor mye kapasitet de har til å gjøre det «lille ekstra» for dual career utøverne.

6.1 Holistisk Struktur

Storm et al. (2021) beskriver holistisk struktur som spesifikke komponenter i miljøet (mennesker, institusjoner etc.), rollene og funksjonene av disse komponentene og kommunikasjon og koordinasjon av ulike komponenter og nivå innenfor miljøet. I denne studien er den holistiske strukturen av hvert dual career utviklingsmiljø sentrert rundt dual career utøverne og deres idrettslige, akademiske og private felt.

6.1.1 Dual Career Støtteteam

For å tilrettelegge for god dual career, er det en stor fordel å ha en nøkkelperson som bindeledd mellom klubb, skole og det private miljøet til utøveren (Storm et al., 2021). Et rent dual career støtteteam er noe som gjerne kjennetegner ressurssterke, private skoler. På denne offentlige videregående skolen har de ikke ressursene til å ansette egne dual career støtteteam, med bakgrunn i at slike team bestående av én eller flere personer krever økonomiske midler over budsjetteringen for skolen. Istedenfor ble det på denne offentlige skolen gjenkjent flere potensielle nøkkelpersoner for dual career utøverne, noe som til dels strider med Storm et al. (2021) sin forståelse av å ha et samlet dual career støtteteam å forholde seg til. Disse nøkkelpersonene var trener 1 og rektor på skolen.

Med bakgrunn i at trener 1 både fungerer som rådgiver, lærer og trener i klubb for dual career utøverne, gjengjente alle informantene han som en nøkkelperson for dual career utøverne. Trener 2 så på Trener 1 som en stor ressurs og et viktig bindeledd mellom skole og klubb:

Jeg opplever det som en kjempestyrke å ha [Trener 1]¹ i begge leirene her med to forskjellige hatter ... Ikke bare at han er en kjemperessurs på feltet opp hos meg, men så skaper han en trygghet for guttene også da, til å kunne senke litt skuldrene både her og når de kommer opp på stadion og ser kjente ansikt. Det er en styrke det (Trener 2).

VG3.1 er enige i utsagnet til Trener 2 og opplever Trener 1 som essensiell for hvor godt dual career fungerer:

For min sin del er jo [Trener 1] kontaktlæreren min på skolen og treneren min i klubb, så han har jo god kommunikasjon mellom skole og klubb da, så han er god å ha da. Han er lett å støtte seg på og hvordan man skal gjøre ting mellom trening og skole (VG3.1)

Selv om Trener 1 ikke er kontaktlærer for alle dual career utøverne, opplever alle likevel han som en nøkkelperson som alltid er tilgjengelig om det skulle være noe: «Vi har jo [Trener 1] vi også da, men ikke sånn skolemessig. Han stiller jo opp for alle, så det er jo bare å sende en melding hvis du lurere på noe ...» (VG1.2)

I tillegg til at informantene deler tanken rundt Trener 1 som en nøkkelperson, så er det samtidig noen lærere og utøvere som peker på rektor som en potensiell nøkkelperson. Rektor på skolen har i mange år jobbet tett med fotballklubben og har også i store deler vært med som trener i klubben. Dette kommer tydelig fram gjennom en av idrettslærerne: «[Rektoren] på skolen er fotballinteressert og har koblinger og kontakter i klubb og dermed jobber og legger til rette for fotballsatsing spesielt da» (Idrettslærer 3). På samme måte ser VG1.3 på rektor som en nøkkelperson med bakgrunn i deres relasjon både i klubb og på skole: «Jeg kan

¹ For anonymisering blir virkelige navn byttet ut med eks. Trener 1, Idrettslærer 1 Dual career utøver 1, Forelder 1, rektor og eliteklubb.

jo si [rektoren] da, som trente meg på A-laget da jeg var der i fjor, så hvis noe spørsmål rundt fraværet mitt, så sendte jeg mail til han og han fikset alt for meg» (VG1.3).

6.1.2 Håndtering av Dual Career

Håndtering av dual career er en annen viktig faktor for hvor godt en kombinasjon av skolegang og idrettssatsing fungerer. Storm et al. (2021) beskriver håndtering av dual career som koordinasjon og kommunikasjon på tvers av det idrettslige, akademiske og det private felt. Hvordan det koordineres og kommuniseres mellom foreldre, lærere og trenere står derfor sentralt.

Håndteringen mellom skole og klubb i form av koordinering og kommunisering er noe som de fleste informantene mente fungerte godt. Det ble blant annet poengtert blant lærergruppen at samarbeidet har tatt store steg fra hvordan det var for noen år tilbake:

Idrettslærer 1: - Samarbeidet har blitt en del bedre etter at det ble formalisert.

Vi hadde jo sett tidligere om årene et uformelt samarbeid, mens nå er det formalisert og vi kan stille krav til hverandre ... Det er nok blitt mye tydeligere og lettere å forholde seg til.

Foreldrene ser også ut til å legge merke til og sette pris på skolens og klubbens evne til å koordinere utøvernes kombinasjon når de får spørsmål om hvordan de opplever samarbeidet, men påpeker at de ikke alltid vet hva som foregår selv:

Forelder 2: - Vi får ikke vite det vi, hahahahah (alle ler). Nei det er jo typisk for disse ungdommene å ikke dele alt for mye og da, men for jeg tror ikke det er en selvfølge at sønnen min er nede i Spania på treningsleir nå og fikk lov ... Det skulle være fullført alt på skolen og helst litt foran for å få aksept på

sånt da, og det tenker jeg er bra ... Det er jo litt motivasjon for spillerne at de skal gjøre det godt på skolen, i hvertfall følge med.

Her viser foreldrene til god koordinering og kommunisering mellom skole og klubb, men det kommer også fram mangel på kommunikasjon til foreldrene. Ifølge Storm et al. (2021) er det viktig at det koordineres godt mellom alle felt og dermed også til det private felt hvor foreldrene har en viktig rolle.

Noe av utfordringen til denne offentlige skolen omhandler håndteringen av de ulike dual career utøvernes hverdag på tvers av klassene. Trener 1 beskriver det som periodevis utfordrende å koordinere dual career utøvernes hverdag på tvers av klasser og linjer og legger til at det kunne vært lettere å koordinere dette om det hadde vært færre klasser å forholde seg til:

Jeg tror nok at vi havner i en sånn ... I mangel på bedre ord da ... Vi blir et sånn type hybridløsning mellom at vi har noen på idrettslinjen, noen på studiespes, noen har vært i skøytehallen og noen har ikke hatt aktivitet og vi blir midt mellom alt dette. Hadde vi vært en sånn ala NTG greie hvor vi har hatt en klasse, en toppidrettsklasse, så har vi hatt oversikt og monitorert alt, men nå blir vi en sånn hybridsak midt i mellom på grunn av at ting er som jeg mente (Trener 1).

Siden dual career utøverne er spredt på forskjellige klassetrinn, linjer og klasser under samme klassetrinn, vil det være utfordrende for lærere og trenere å legge til rette når det er stort sprik i dual career utøvernes hverdag på skolen. Som en alternativ løsning på dette kunne det vært hensiktsmessig å samle dual career utøverne i færre klasser hvor dette er mulig. Dette vil gjøre det lettere for lærere og trenere å monitorere dual career utøvernes fysiske og mentale belastning, samt gjøre det lettere for individuelle tilpasninger. Dette vil kunne bidra

til et bedre læringsmiljø på skolen, men også at trenerne får kjørt bedre treningsøkter hvis belastningen er tilnærmet lik blant utøverne.

Trener 1 sin oppfatning av koordineringen støttes blant idrettslærerne, men legger til at dette oppleves som tidvis krevende og ikke er en gjennomgående utfordring hele tiden. Gjennom idrettslærer 2 påpekte lærergruppen at de jobber med å optimalisere dual career opplevelsen, men med bakgrunn i den offentlige skoles ressurser og struktur, aldri vil bli helt ideelt:

Det er nå krevende å bare gå videregående, også er det krevende å satse på idretten sin også. Når man slår sammen disse to, så blir det krevende uansett da. Det viktigste er hvor godt samarbeid det er mellom klubb og skole da. Det er som nevnt noe vi føler har blitt bedre. Uansett så er det aldri helt optimalt da, det er tungt å få til begge deler uansett (Idrettslærer 2)

Både lærerne og trenerne sine uttalelser gjenspeiles gjennom flere av dual career utøverne. VG3.1 opplever dual career tilværelsen som delvis utfordrende, men legger til at han er fornøyd med hvordan skolen koordinerer og håndterer dette:

Det blir litt sånn at man starter tidlig på dagen og kommer hjem sent på kveldene etter trening og da er det ganske tungt å begynne med skolearbeid da. Jeg føler de har kommet ganske greit ut av det i forhold til hvordan det er å kombinere fotball og skole. Vi har stadion ganske nærme slik at vi får trent ... Jeg tror ikke de får gjort så mye mer egentlig, med tanke på at det er en offentlig skole. (VG3.1)

Lærergruppen og trenergruppen anser det også som mulig å ta nye steg innenfor koordineringen av tilretteleggingen for dual career utøverne. Det nevnes blant annet at de kan bli enda flinkere på å samkjøre ulike fysiske anstrengelser med hverandre ut ifra hvilken

treningsperiode man er inn under. Dette kommer fram gjennom Trener 1 sin kommentar: «De kompetansemålene som ligger i toppidrett, kunne kanskje vært synkronisert og kalibrert bedre enn hva vi gjør med [eliteklubben] nå da. Så kanskje burde vi brukt litt tid på å synkronisere ... kall det årshjulet vårt» (Trener 1).

Gjennom en bedre synkronisering av store hendelser som lange bortekamper og treningssamlinger fra klubbens side opp mot ekskursjoner, prøver og eksamener fra skolens side vil dette bidra til at tilretteleggingen av dual career utøvernes hverdag blir lettere, og man unngår indre konflikt blant dual career utøverne i form av hva de skal prioritere først av skole og idrett.

Med bakgrunn i dual career forskning viser det seg at koordineringen og kommuniseringen mellom det akademiske felt og det idrettslige felt har stor betydning for hvor godt en dual career fungerer (Henriksen et al., 2020). Det handler derfor om å strekke til for hverandre for å gi dual career utøverne en best mulig tilrettelagt hverdag. Dual career utøverne verdsetter spesielt den gode koordineringen som gjør det mulig for dem å ha klubbøkter i skoletiden: «Det er nå når vi har toppidrett da. At vi får trent på dagtid. Det er da vi merker at det er tilrettelagt for at vi kan utvikle oss som idrettsutøvere» (VG3.1).

Oppfatningen av at lærerne koordinerer dual career utøvernes hverdag godt ble delt av samtlige informanter. Realfagslærer 1 påpeker spesielt fordelene med å ha Trener 1 både som trener og lærer. Gjennom Trener 1 sin innsikt i både dual career utøvernes akademiske og idrettslige hverdag, bidrar dette til å enklere koordinere og ha kontroll på deres hverdag:

Dere på idrettslinjen spesielt har jo vært veldig flink til å legge til rette for utøvere ... Man får frigjort tid til å være med på fotballen istedenfor å være på skolens område hele tiden og følges fortsatt opp gjennom [Trener 1] (Realfagslærer 1).

Selv om lærerne nevner ressurser som en hindring for optimal koordinering av dual career, så opplever de likevel skolen og ledelsen som positiv og behjelpelig for å legge best mulig til rette for dual career utøverne. Storm et al. (2021) poengterer viktigheten av at alle innenfor blant annet det akademiske feltet har en felles forståelse for hvordan man legger best mulig til rette for dual career utøvere. Dette støttes gjennom Realfagslærer 1 sin uttalelse:

I mine fag så har jeg opplevd veldig god støtte fra ledelsen når man har måttet spurt om ekstra timer og ekstra oppfølging med noen da, som følge av at de har vært på en treningsleir, kamper, samlinger osv. Det er mange som vil strekke seg litt ekstra for at elevene skal få et tilrettelagt opplegg
(Realfagslærer 1)

Det å være en dual career utøver er krevende. De skal oppfylle krav fra det akademiske felt med innleveringer, prøver og lekser, det idrettslige felt med idrettslige prestasjoner og det private felt med tid til å omgås sosialt med sin vennekrets og familie. Dette kan bidra til å øke stressnivået hos den enkelte dual career utøver, som igjen kan gå ut over den mentale belastningen (N. B. Stambulova & Wylleman, 2015). Trener 1 gjenkjenner dette blant sine dual career utøvere:

Det jeg er mer bekymret over er den mentale slitasjen på enkelte. Det er så sammensatt da, du er ungdom i kanskje en av de mest sårbare fasene i livet ditt... du skal ha bekreftelser sosialt, både med kompiser, game med de og finne på ting med de (Trener 1).

Dual career utøverne er enige i at man i enkelte perioder opplever stress med det å være dual career utøver: «Det oppleves jo som stressende ... Man har for eksempel mye prøver og det tapper energi og tar mye av fokuset ditt. Man har ikke like mye tid til venner når man har mye skole og treninger» (VG1.2)

Gjennom både Trener 1 og VG1.2 sin uttalelse ser man tendenser til at håndteringen av dual career ikke er optimal og de gjenkjenner dette selv. Trener 2 og Trener 3 kunne tenkt seg å ha mer tid mellom timene, men også mer tid generelt i løpet av dagen til å hente seg inn og komme i havn med alt dual career utøverne skal gjøre. Dual career utøverne støtter seg bak uttalelsen til Trener 3:

Da jeg gikk idrett så hadde jeg toppidrett på skolen, men samme problemstilling med at man hoppet rett i dusjen og rett og satt seg ned med vått hår og sette seg på skolebenken og ta inn læring. Du merker at du ikke er til stede da, man er fortsatt litt høy på adrenalin og endorfiner og dopamin

(Trener 3)

Én dag i uken har dual career utøverne god tid mellom skoletimer og fotballøkt. Trener 1 merker at disse fotballøktene har bedre kvalitet og at dual career utøverne også fungerer bedre på skolen med en slik løsning:

Det er vesentlig bedre de øktene på tirsdager hvor vi har god tid, guttene rekker å komme i modus og sånn ... Mens på torsdager er det mye mer hektisk og burde ideelt sett vært flyttet til et annet tidspunkt, men det er jo en kabal som skal gå opp for skolen med blokkvalg osv. da (Trener 1) ...

Trener 2 foreslo et 4-årig løp som en mulig løsning på tidsklemma og tidvis høy totalbelastning, noe som Trener 1 og 3 også syntes var en spennende ide. Et potensielt 4-årig løp ville spredt dual career utøvernes belastning fra skolens side over en lengre tidsperiode som kunne vært gunstig for å redusere tidspress, stress og tidvis høy totalbelastning, som kunne resultert i et bedre dual career utviklingsmiljø. En slik endring vil kunne bidra til mer tid mellom fysiske anstrengelser som fotballtreninger og gym, til teoretiske skolefag i klasserom. Man vil også ha mer tid til å gjøre skolearbeid som lekser og øving til prøver, da skoledagene blir kortere over 4 år, sammenliknet med 3 år. Samtidig vil dette utgjøre at dual

career utøverne går et år lenger på videregående skole, noe som kan føre til misnøye blant enkelte dual career utøvere, samt at en slik endring vil kreve store strukturelle justeringer fra skolens side.

6.1.3 Støtte og Forståelse fra Miljøet

For en dual career utøver og for folk flest, er det viktig at man føler seg sett og forstått for å kunne trives og yte maksimalt. Gjennom støtte og forståelse fra det idrettslige, det akademiske og det private felt vil en dual career utøver kunne fokusere på skole og idrett til forskjellige tider, samt oppleve trygghet og omsorg i motgang (Storm et al., 2021).

Trenergruppen viser gjennom Trener 2 sin uttalelse at de har forståelse for hva en dual career utøver går gjennom:

- Trener 2: - Det er ekstremt mange faktorer som tapper energi i utøvernes hverdag da. Det er som [Trener 1] sier, det er skole, trening, det sosiale, kanskje en kjæreste, sosiale medier osv. ... Det er kjempevanskelig å være i den alderen der.

Gjennom at trenerne viser innsikt og kunnskap om hva dual career innebærer, vil det også gjøre det lettere for dem å vise forståelse og støtte til dual career utøverne. En kjent utfordring i dual career kan omhandle barriere mellom klubb og skole i forhold til hva dual career utøverne skal prioritere og vektlegge (Storm et al., 2021). Idrettslærerne uttrykker derimot støtte ovenfor valgene dual career utøverne tar i forhold til prioritering av tid til skolearbeid opp mot idrettssatsingen. Dette kommer fram gjennom uttalelsen til Idrettslærer 3:

Noen elever vil gjerne oppnå mye og komme godt igjennom videregående, mens andre vil nok prioritere fotballen i større grad... Og da vil det jo i noen sammenhenger være å legge til rette for utøveren og faktisk slippe til en

lavere karakter for eksempel... Ikke ha så mye press på det faget sånn at man kan levere det som holder til en 2'er eller en 3'er (Idrettslærer 3).

Her viser Idrettslærer 3 evnen til å ha en god dialog med dual career utøverne, hvor utøverne selv sitter i førersetet i forhold til hva man vil legge ned av innsats på skolen. Dette støttes opp av VG3.1:

Jeg føler de fleste vil at vi skal følge drømmen vår, så lenge vi klarer å henge noenlunde med skolemessige også da ... Gjør vi det, så tenker de at det bare er til å kjøre på og gjøre det vi har lyst til å drive på med (VG3.1).

Henriksen et al. (2020) påpekte at opplevd støtte er viktig både i idrettsfeltet, det akademiske felt og i det private felt. En måte å vise sin støtte ovenfor dual career utøverne på er å være tilgjengelig for dem. Trener 2 beskrev trenergruppen som svært åpen og tilgjengelig for dual career utøverne, hvor de kunne ta kontakt til nærmest alle døgnetstider for å lufte det de hadde på hjertet:

Vi har ganske god takhøyde for å kunne sende oss en melding eller kontakte oss til alle døgnetstider. Der kan man si den informasjonen man har lyst å dele og de vet at det forblir mellom oss to. For eksempel har jeg opplevd å få melding fra en utøver om kjærlighetsbrudd som årsak til å ikke komme på trening. For meg var dette en fin bekreftelse på tilliten mellom trener og spiller, at han faktisk sa det istedenfor å skylde på vond hals eller lignende (Trener 2).

Selv om dual career utøverne opplevde trenerne og idrettslærerene som støttende og forståelsesfulle, gjenkjente flere av utøverne at støtten og forståelse ikke var den samme blant alle realfagslære: «Jeg føler egentlig at idrettslærere har mer forståelse for at vi kanskje kommer for seint da. Mens en vanlig realfagslærer bryr seg ikke så mye om idretten din og hvorfor man kommer for sent og sånn» (VG3.1).

Dette kan tyde på at enkelte realfaglærere ikke har den samme interessen eller forståelsen for hva en dual career hverdag innebærer og dermed ikke evner å legge like godt til rette som idrettslærerne. Forelder 2 setter ord på akkurat dette:

Skolen tilrettelegger nå godt, men det kan jo være forskjellig alt ettersom hvilken lærer man har også ... 3 lærere kan ha 3 forskjellige holdninger til fotball, og en lærer som ikke har interesse for fotball, legger nok ikke til rette for en slik gruppe heller da (Forelder 2).

Idrettslærerne deler til dels oppfatningen til foreldrene og dual career utøverne, men mener dette gjelder et fåtall lærere. Idrettslærer 3 uttaler på vegne av lærergruppen at interesse rundt idrettsutøvere vil naturlig variere på en offentlig videregående skole:

Det vil jo alltid være lærere som ikke er så interessert i idrett eller hva vi gjør på idrettsfag for den slags skyld, men disse har alltid vært i mindretall her på skolen. Det er alltid noen få lærere som ikke helt skjønner poenget med dette, men vi må ha respekt for at de er mest opptatt av sitt fag og sånt. Jeg tror det er mer forståelse for dette i dag blant lærere i andre fag i dag kontra tidligere. Vi har hatt perioder med mye større utfordringer med sånn tidligere (Idrettslærer 3).

Her ser man en uenighet blant informantene hvor foreldrene og dual career utøverne oppfatter dette som en utfordring til tider, mens lærerne ikke ser på dette som et gjennomgående problem. For dual career utøverne kan få lærere utgjøre en stor forskjell, og hvis noen lærere viser liten grad av forståelse ovenfor utøverne, kan dette bidra til økt stressnivå og redusert velvære, som igjen kan begrense dual career opplevelsen for utøverne (Storm et al., 2021). Siden dette er en offentlig videregående skole med ulike linjer og lærere med forskjellig interessefelt, kan man ikke forvente at alle lærerne på skolen er interesserte i

idrett og idrettssatsing. En alternativ løsning på dette kan være å benytte seg av færre lærere for dual career utøverne og heller utnytte lærere med interesse og kompetanse for dual career. Færre lærere vil også gjøre det lettere å opprettholde god kommunikasjon og koordinering da det er færre lærere som skal informeres til enhver tid. I tillegg vil færre lærere gjøre det lettere for dual career utøverne å skape sterkere bånd til lærerne, i og med at man tilbringer mer tid sammen og blir bedre kjent. Om lærerkapasiteten på skolen tillater det, vil en slik endring kunne bidra til å skape en enda bedre hverdag for dual career utøverne.

På samme måte som viktigheten av støtte og forståelse fra det akademiske og det idrettslige felt, vil også støtten og forståelsen i det private felt være viktig. Foreldrene ser på sin støtte ovenfor dual career utøverne som viktig for at utøverne skal fokusere og bruke energien sin på å prestere best mulig på fotballbanen:

Vi som foreldre blir jo viktig. For det første så er det jo en logistikk som skal gå opp. Min sønn kjører ikke noe kjøretøy selv, utenom på sommeren, så det er en del logistikk der... Så er det jo det mentale, det med mat... Passe på at de spiser riktig, får hvile, vi må følge med litt der... Så blir vi en mentor på det mentale plan, for de er jo unge og sånn sett barn... Det er det jeg tenker hvertfall (Forelder 1).

Når dual career utøvere opplever motgang så er støtte fra sentrale personer i dual career miljøet svært viktig. En av foreldrene forteller om at sønnen var med å legge skoene på hylla og at støtten hjemmefra var avgjørende for hans videre satsning:

Min var på nippet til å slutte i fjor da, da hadde han et langt skadeavbrekk som klubben slet med å få sjekket ut, og i den perioden fra han var skadet frem til han ble frisk, så var han på nippet til å slutte mange ganger ... Vi har måttet bare mate på med at det blir bedre til slutt, «du må bare stå på» Og la oss si da at det har vært en gutt som har sittet på en hybel her, som ikke har

hatt foreldre i nærheten, han har kastet inn årene for lenge siden stakkars
(Forelder 2).

6.1.4 Rollemodeller og Mentorer

Når man driver med idrettssatsing, er det svært vanlig å danne seg noen rollemodeller å se opp til. Dette kan være gunstig for motivasjon og for å ha noe å strekke seg etter, samt å ta lærdom av disse rollemodellene (Storm et al., 2021). En rollemodell kan være nært og fjernt. For eksempel kan en rollemodell være nært i form av en spiller på førstelaget, mens en fjern rollemodell kan være verdens beste fotballspiller i sin posisjon. I tillegg kan det være gunstig å ha en såkalt «mentor» som man kan diskutere utvikling og støtte seg på. En mentor kan være en aktiv fotballspiller, men kan også være en venn eller en trener. En mentor fungerer som en slags personlig rådgiver idrettsmessig og er en fin støttespiller for god idrettslig utvikling (Storm et al., 2021).

Trenerne støtter opp om Storm et al. (2021) sin forståelse av rollemodeller og mentorer, og oppfordrer utøverne til å ha «nære» og «fjerne» rollemodeller å se opp til:

For å ta et eksempel fra forrige uke da, så hadde jeg en prat med [VG2 (1)] som hadde analysert en av spillerne på a-laget i sin posisjon med tanke på hvordan spilleren kom ned i understøtte osv. Dette er utrolig god læring! Her har han en rollemodell som er veldig nært og kan sees live ... Og så kan man også ha fjerne rollemodeller sånn som en av verdens beste fotballspillere i sin posisjon (Trener 1).

Som beskrevet tidligere er Trener 1 både trener, rådgiver og lærer for dual career utøverne. Gjennom sin unike rollesammensetning har han stor oversikt over alle dual career utøvernes hverdag og har derfor alle forutsetninger til å være en god mentor for utøverne. I

tillegg har han kompetanse som spillerutvikler som gjør Trener 1 til en sentral mentor for mange av dual career utøverne.

I en eliteklubb som dual career utøverne befinner seg i, er det stor kamp om plassene for å spille fotballkamper og ta steget opp i a-lagstropp. Det kan derfor være utfordrende å ha et vennskapelig kameratskap til lagkamerater, samtidig som man kniver om de samme plassene på laget. Storm et al. (2021) beskriver blant annet at der hvor lagkamerater fungerer som mentorer og rollemodeller for hverandre, men samtidig operer som rivaler på laget, kan slå negativt inn for deres idrettslige utvikling. Dette med bakgrunn i at en slik rivalisering vil kunne påvirke utøverne til å holde igjen på informasjon eller tips som kunne vært nyttig for sin lagkamerat, istedenfor å hjelpe hverandre med å bli bedre.

Gjennom intervjusituasjonen med dual career utøverne kom det klart fram at det var hierarkiske strukturer mellom utøverne, som også preget hvordan samtalene utviklet seg. Dual career utøvere med a-lagskontrakt var mye mer aktiv i intervjusituasjonen enn utøverne som var en del av rekruttstallen til eliteklubben. Om dette skyldes maktposisjoner og hierarki, rivalisering mellom utøverne eller begge deler er vanskelig å si. Med bakgrunn i at dette er dual career utøvere med ambisjoner om å leve av fotballen, vil dette kunne være et potensielt funn.

6.1.5 Tilgang til Ekspertstøtte

På eliteskoler rundt om i verden kan mange av dem ha ressurser som inneholder fysioterapeuter, idrettspsykologer, ernæringsfysiologer og medisinsk apparat. Slike ressurser anser Storm et al. (2021) som ekspertstøtte. Ved offentlige skoler er slike tilbud mindre vanlige på grunn av kostnadene dette medfører. På denne offentlige skolen er ekspertstøtte mangelvare. N. B. Stambulova et al. (2015) påpeker viktigheten av blant annet ekspertstøtte

for god utøving a dual career. Lærerne erkjenner at slike differensierte eksperter ikke lar seg gjøre på en slik skole, men påpeker at flere av «godene» ved slik ekspertstøtte kan man få gjennom å gjøre dual career utøverne til sine egne eksperter:

Vi har jo mentaltrening og idrettspsykologi er jo en del av treningslære på idrettsfag og vi har jo en del kompetanse på dette blant oss lærere også. Vi har jo også prøvd det ut i praksis ... Dette er jo ting vi har tatt opp med vår avdelingsleder, at vi ønsker å prioritere mental trening da (Idrettslærer 1)

Gjennom å lære dual career utøvere egenskaper og kunnskaper som kjennetegner eksperter, vil utøverne være i stand til å ta vare på seg selv i større grad og dermed være mindre avhengig av ekstern ekspertstøtte, men bli sine egne eksperter. Dette står i kontrast til forskere som Storm et al. (2021) og N. B. Stambulova et al. (2015) som poengterer viktigheten av ekstern ekspertstøtte.

Lærerne erkjenner at det finnes et hav av muligheter for å imøtekomme noe av ekspertstøtten som befinner seg hos mer private tilbud og gjøre dual career utøverne til sine egne eksperter:

Det hadde vært kult da hvis hvertfall de som går idrettsfag fikk noe av det gjennom idrettsfag. At de får litt sånn ernæringsbiten i treningslære rettet mot fotball og fikk noen muligheter til å ha noen spennende prosjekt eller drive litt fysioterapi på hverandre, hvertfall skadeforebyggende trening... Hvertfall på idrettsfag hvor man har et mer helhetlig tilbud, så er det muligheter til å få til mye (Idrettslærer 3).

Gjennom idrettslærernes evne til å utvikle dual career utøverne til sine egne eksperter, påpekte ingen av dual career utøverne mangel på ekspertstøtte fra skolens side. Noe av bakgrunnen for dette kan skyldes at nøkkelpersonene på denne skolen som Trener 1 og andre idrettslærere utfyller hverandre med sin kompetanse og kan også fungere som en uformell ekspert i enkelte tilfeller. Flere av idrettslærere har treningslære som sitt hovedfelt, som er et

fag om å forstå hvordan kroppen fungerer. På bakgrunn av denne kompetansen har disse idrettslærerne kunnskap om skadeforebyggende trening, samt kosthold som kan gjøre de til uformelle eksperter ovenfor dual career utøverne.

Lærergruppen påpekte likevel at det hadde vært gunstig med ekspertstøtte gjennom en fysioterapeut eller flere lærere tilgjengelig i de fysiske skolefagene for tettere oppfølging av dual career utøvere som er skadet og må drive med alternativ trening. I de fysiske fagene på skolen opplever lærerne det som vanskelig å gi tett skadeoppfølging, samtidig som man skal undervise for resten av klassen. Hadde man hatt en ekstern fysioterapeut eller flere lærere tilgjengelig i de fysiske skoletimene, kunne en av lærerne gjennomført dagens plan med tanke på kompetansemålene i faget, mens den andre læreren kunne hatt fokus på individuell oppfølging av dual career utøvere som gjennomfører alternativ trening. Trener 2 setter ord på dette:

Vi tilrettelegger for at elever kan trene alternativt, men vi får ikke fulgt opp mer enn det da. Da må vi ta oss av resten av gruppen. I timene så kan man godt trene på øvelsene sine eller trene styrke, men da blir de litt overlatt til seg selv da ... Vi kan liksom legge til rette, men vi får ikke fulgt de opp så tett i og med at man står alene som lærer for samtlige elever (Idrettslærer 2).

6.2 Felles Dual Career Filosofi

Den andre kategoriseringen av essensielle faktorer av betydning for dual career omtaler Storm et al. (2021) som felles dual career filosofi. Dette går ut på at det idrettslige og det sportslige felt som dual career utøverne er i, deler de samme grunnleggende ideene og verdiene til dual career. Det er derfor viktig for skolen å se nytteverdien av idretten for dual career utøverne og at klubben ser nytteverdien av skolen. Denne felles dual career filosofien munner ut i de fem faktorene «bli sett i sin helhet», «utvikling av dual career ferdigheter»,

«dual career fleksibilitet», «ta vare på dual career utøvernes mentale helse og velvære» og «en åpen og proaktiv tilnærming til utvikling av dual career miljø».

Idrettslærerne påpekte at samarbeidet med eliteklubben har tatt store steg siden det ble formalisert for et par år siden, noe som har gjort det mer profesjonalsert og gjør det lettere å ha en åpen dialog for hvordan man skal tilrettelegge for dual career utøverne på best mulig måte. Idrettslærer 1 satte ord på dette:

Jeg har jo jobbet både som trener i [eliteklubben] samtidig som jeg har vært lærer her og jeg tror det er viktig det at klubben er klar over det at de lærerne som jobber på idrettsfag er fagfolk som har høyere utdanning innenfor idrett og trening, så det er jo fagfolk som vet og kan litt om totalbelastning, tilpasninger, treningsprinsipper, så det skal være ganske greit å ha en dialog med en idrettsfaglærer om slike ting. Det tror jeg har blitt bedre siden formaliseringen (Idrettslærer 1).

Trenerne stiller seg bak lærernes oppfatning av samarbeidet mellom skole og klubb og føler det er en gjensidig respekt mellom skole og klubb. Trener 1 påpeker også at man ikke alltid deler alle de samme tankene med lærerne om spesifikke løsninger, men at dette bidrar til gode diskusjoner og er med på å utvikle dual career miljøet til det bedre: «Jeg opplever både skole og klubb som forståelsesfull begge veiene da. Det er ikke alltid man er enige i alt og sånn vil det alltid være. Det tenker jeg er sunt og bra» (Trener 1).

6.2.1 Bli Sett i sin Helhet

For disse dual career utøverne går mye av tiden på skole eller fotball. Det kan derfor være lett å glemme at utøverne også har behov for avkobling fra disse feltene og ha et privatliv. En vesentlig faktor for å trives med det man gjør, handler ofte om å bli sett for den

man er. I lys av Storm et al. (2021) er det derfor viktig å ha kunnskap om at både det idrettslige, akademiske og det private felt påvirker dual career utøvernes liv. Det er derfor viktig for blant annet lærere og trenere å ikke bare se dual career utøveren som «fotballspilleren» eller «eleven», men som et individ med egenskaper og interesser som går utover disse rollene. Dette eksemplifiseres gjennom Trener 2 uttalelse:

Vår inngang til hver enkelt spiller er å prøve å finne en interesse som spilleren kanskje har utenfor fotballen da for å bli bedre kjent med spilleren ... Så om det er en spiller som liker å gå på ski, så kan man ta en prat om sånne ting. Det å finne noen sånne små avbrekk fra kanskje fotball spesielt da, for å skape en liten connection utenfor feltet er viktig for å skape et sterkere bånd da (Trener 2).

Her viser Trener 2 tydelig at han ser enkeltindividet og skaper relasjon utenom det fotballmessige, som kan være essensielt for å knytte sterkere bånd og tillit. Både lærerne og foreldrene påpeker viktigheten av individuelle tilpasninger for å imøtekomme hvert enkelt individ: «Konklusjonen her er derfor at individuelle tilpasninger blir det viktigste i hvert enkelt tilfelle» (Idrettslærer 1). Gjennom lærernes individuelle tilpasninger vil man kunne imøtekomme flere av dual career utøvernes forventninger og dermed også gjøre deres dual career hverdag bedre.

Når man er relativt ung og på vei ut av videregående skole, kan det være vanskelig å vite nøyaktig hva man hva man vil. En av lærerne viser evne til å tenke framover i tid og se hele mennesket. Idrettslærer 3 opplever det som en utfordring å vite hva som er best når det kommer til tilrettelegging for dual career utøvere som står i fare for å ikke få vitnemål:

Det kan jo faktisk være vanskelig noen ganger å vite hva som er å legge til rette ... hvis en elev ligger an til å stryke i matte ... Er det å legge til rette å slippe å gjøre så mye i matte, så kan man jo bare stryke i matte og ta det opp

senere og satse på fotball ... Eller er det å legge til rette å sette krav ... For de fleste vil det å ta igjen videregående skole være tungt (Idrettslærer 3).

Gjennom denne refleksjonen viser idrettslærer 3 evnen til å hjelpe dual career utøveren best mulig på tvers av idrettslig og akademisk felt og resulterer i at dual career utøveren føler seg sett (Storm et al., 2021).

6.2.2 Utvikling av Dual Career Ferdigheter

For å kunne drive god dual career, så er man avhengig av god tilrettelegging fra det akademiske, det idrettslige og det private felt. Noe som er minst like viktig er dual career utøverens egen evne til å takle og kontrollere en slik kombinasjon. For en dual career utøver er det viktig å blant annet takle motgang, bli strukturert og ta ansvar for egen utvikling. Slike verktøy er sentrale for god utøving av dual career og er noe skolen kan bidra til å videreutvikle hos den enkelte.

Gjennom min analyse kom jeg fram til at motstandsdyktighet var en av de viktigste ferdighetene dual career utøverne utviklet. Dette med bakgrunn i at dual career utøvere skal prestere på flere arenaer. Hvis en dual career utøver opplever å prestere dårlig både på skolen og i idretten til samme tid, vil motstandsdyktigheten til den enkelte dual career utøver være avgjørende for hvordan man takler dette (Storm et al., 2021).

Idrettslærer 3 bygger opp under Storm et al. (2021) sin forskning om viktigheten av dual career ferdigheter og mener det er essensielt for dual career utøvere å ta ansvar og takle motgang om man skal ha en god dual career:

Alle kan ikke være på en måte «puter» for disse elevene, det er en liten fallgrube ... hvis de blir sydd puter under armene på og alle legger til rette for alt hele tiden, så kan det være ... De største fotballspillerne i verden kom ikke

fra like familier med puter under armene. De har møtt en del motstand og utviklet resiliens da, og det tror jeg er veldig lurt (Idrettslærer 3).

Disse resultatene understreker viktigheten av motstandsdyktighet i min analyse, som gjenspeiler De Brandt, Wylleman, Torregrossa, Defruyt, and Van Rossem (2017) sin forståelse av mental tøffhet som en sentral faktor i dual career ferdighetene. Siden dette er en offentlig videregående skole, vil behovet for dual career ferdigheter være enda større, sammenliknet med eliteskoler. Noe av grunnen til dette omhandler de ekstra ressursene eliteskolene har som ikke denne offentlige skolen kan stille opp med. Dermed legges et større ansvar på hver enkelt dual career utøver enn hva det gjøres hos private eliteskoler.

I analysen kom det også tydelig fram betydningen av dual career ferdighetene gjennom flere av foreldrene, trenerne og resten av idrettslærerne. I og med at dual career ferdigheter er noe som utvikles over tid, opplevde disse informantene forskjell i motstandsdyktighet blant ferske VG1 utøvere, sammenliknet med VG3 utøvere. Dette ble formidlet gjennom Forelder 4 som hadde en dual career utøver på VG1: «Det er som en ny gutt når det presteres, for å si det sånn. Han blir veldig preget når han ikke presterer» (Forelder 4). Gjennom dette eksemplet kan man se at motstandsdyktigheten til dual career utøveren på VG1 er lavere, sammenliknet med dual career utøvere som snart har fullført videregående skole.

I en kombinasjon av aldring og innlæring av dual career ferdigheter på skolen, vil også denne dual career utøveren utvikle mer motstandsdyktighet og takle motgang bedre. VG3.1 satte ord på nettopp dette: «For min del så har jeg blitt en mer voksen person og da har det også vært lettere å ta steg som spiller også» (VG3.1).

En annen viktig del av dual career ferdighetene omhandler planlegging og struktur. Dette kom fram gjennom min analyse hvor det å planlegge når man kommer seg på trening, hva man skal spise, og gi lærerne og trenerne nødvendig informasjon, ble ansett som viktig for kombinasjonen av idrettssatsing og skolegang.

Lærerne påpeker at planlegging og struktur er noe som alle elevene på skolen utvikler gjennom prosessen av å gå på videregående skole. I tillegg vil noe av dette være innlemmet i spesifikke idrettsfag for de som går idrettslinje. Dette kommer fram gjennom idrettslærer 3 sin uttalelse:

Jeg tror egentlig hele videregående gir det da, at det er bra for dem sånn sett da. Det er jo en del idrettsfag hvis de går idrettslinje, hvor det er bakt inn treningsplanlegging og i treningsledelse må de lære seg å legge opp treninger og aktivitet for andre ... Man lærer jo en del gjennom å ha andre fag også (Idrettslærer 3).

Dual career utøverne påpeker også viktigheten av struktur og VG1.2 deler at gode rutiner er nøkkelen til dette: «Det har jo viktig med gode rutiner da. At man har kontroll på når man skal ha prøver og når man skal på trening, når man skal spise, når man skal sove» (VG1.2).

Skal man nå langt som idrettsutøver, er det viktig at man lærer seg å ta ansvar for sin egen utvikling (Storm et al., 2021). Dette kom også fram i min analyse gjennom at man selv kjenner sin kropp best for hva som fungerer når det kommer til trening, kosthold og søvn, og derfor vil det å ta eierskap til egen utvikling gjøre en mindre avhengig av andres tolkning av hva som er best for å lykkes.

For å bli mer selvstendige, er det en fordel at det legges til rette for dette. Gjennom lærernes proaktive tilnærming mener dual career utøverne at skolen skal ha sin del av kaka for at de har blitt mer ansvarlig: «På skolen har vi lært det med kosthold og søvn og sånn da ... Hvordan du skal ta vare på kroppen» (VG2.1). Her viser dual career utøverne skolen og lærernes evne til å lære bort viktig kunnskap som de selv kan bruke for å bli bedre dual career utøvere. Dual career utøverne må selv finne ut hva som fungerer best for seg selv og lærerne leverer dermed ikke ut en «fasit» for hvordan alle dual career utøveres hverdag skal se ut. VG3.1 setter ord på nettopp dette: «Det er ikke vits i å «gønne» på med tre-fire økter om dagen, det får man ikke noe progresjon av. De lærer deg hvordan du skal behandle kroppen opp mot trening» (VG3.1).

At dual career utøverne blir mer og mer selvstendige gjennom videregående skole, er det flere av informantene som deler tanker rundt. Trenerne er enige i uttalelsene til dual career utøverne og mener de har vokst på det å ta ansvar:

Jeg ser stor forskjell fra når de kom som 15-16 åringer og var nesten litt «drittunger», mens nå begynner de å bli voksne, det er gøy å se ... Jeg synes utøverne skal ha en stor del av æren for at de er så flinke med å si ifra hva de er med på. De har en fornuftig tankegang rundt belastning (Trener 2).

6.2.3 Dual Career Fleksibilitet

Med bakgrunn i dual career utøvere sin unike kombinasjon av skolegang og idrettssatsing, anser Storm et al. (2021) dual career fleksibilitet som avgjørende for hvor godt denne kombinasjonen fungerer. Sammenlikner man en ordinær elev med en dual career utøver, så er sistnevnte mer uforutsigbar når det kommer til oppmøte, ytelsesevne og prestasjoner på skolen. I noen tilfeller kan det skolemessige krasje med det idrettslige, og da ligger nøkkelen i hvordan skolen i samarbeid med klubb tar hånd om dette. I min analyse kom

det fram at skolens fleksibilitet i å justere timeplan, prøver og lekser stod sentralt for god utøving av dual career.

Dual career utøverne beskriver skolen og lærerne som fleksible til å finne alternative løsninger for å bedre deres dual career hverdag. VG3.1 beskriver dette på vegne av dual career utøverne: «Ja, de fleste lærerne er ganske fleksible gjennom at hvis vi skal på bortekamp da, sånn at vi kan gjøre en del i forkant, imens eller etterpå slik at vi får dratt og spilt den kampen» (VG3.1).

Lærerne opplever også skolen og seg selv som fleksible, og Idrettslærer 3 poengterer at skolen og lærerne er flinke til å gjøre det de kan for at dual career utøverne skal få en godt tilrettelagt hverdag til å utøve idrettssatsingen kombinert med skolegang:

Jeg kjenner til mange situasjoner for fotballspillere, hvor skolen er veldig fleksibel her da, hvor vi både vrir og vender en del på oss for å gi lekser eller alternative opplegg for at utøverne skal få spille kamp, delta i konkurranser eller treningsleir ... ledelsen har vært flittig på det som heter selvstendig studiearbeid, sånn at elevene får tilpasset opplegg og får muligheten til å drive toppidretten sin da (Idrettslærer 3).

På en annen side opplever lærerne noen begrensninger gjennom den offentlige skolens struktur, sammenliknet med private eliteskoler som NTG og Wang. Idrettslærer 3 påpeker at mye av ansvaret ligger på hver enkelt lærers kapasitet til å være fleksibel og nevner blant annet NTG som et nivå opp når det kommer til dette:

Vi er ikke er som NTG hvor det på en måte er et løp hvor toppidretten er bakt inn i hverdagen, det er det jo ikke her, men til gjengjeld så legger vi godt til rette for at elevene kan være med på mye fotball og så få lov til å ta igjen litt

skole senere eller har litt ekstraundervisning, men da blir også kravene at lekser osv. blir gjort da (Idrettslærer 3).

Selv om resultatene fra analysen viser til høyere grad av fleksibilitet hos de private eliteskolene, trenger ikke dette påvirke dual career utøverne i negativ grad. Som vist ovenfor uttalte dual career utøverne seg som fornøyde med fleksibiliteten skolen har vist ovenfor dem. I tillegg vil høy grad av fleksibilitet hos eliteskolene kunne gå på bekostning av utviklingen av dual career ferdigheter som motstandsdyktighet, autonomi og strukturering i og med at dette i større grad blir håndtert av eliteskolene selv.

Likevel erkjenner lærerne at det er rom for forbedringer når det kommer til fleksibiliteten fra skolens side. Forelder 2 påpeker at de har opplevd tilfeller av mangel på fleksibilitet tidligere, men at dette forekommer sjeldnere nå: «Et godt eksempel var at de skulle spille en viktig kamp i sesongen, og så skulle de ha løpstest på skolen. De tok opp at dette passet dårlig, men fikk beskjed fra læreren om at denne løpstesten burde gjennomføres fordi den var en viktig del av vurderingen» (Forelder 2). Her får Forelder 2 fram en konflikt fra dual career utøvernes side, hvor man må ta stilling til om man vil gjennomføre løpstest og tilfredsstillende lærerens ønske, eller stå over test og være godt forberedt til kamp. Slike konflikter kan være ødeleggende over tid for dual career utøverne og idrettslærerne erkjenner at dette har vært et problem, men at de har blitt flinkere til å unngå slike situasjoner. Idrettslærer 1 mener tettere bånd mellom dual career utøver, lærere og trenere har vært viktig for å ha god dialog og forutsigbarhet til dual career utøvernes hverdag:

Og så er det av og til man kan oppleve konflikter og det blir litt krasj, men vi har blitt mye flinkere på å adressere det og har begynt å ha møter sammen der vi diskuterer hvordan vi skal løse eksempelvis ekskursjoner i friluftsliv som har vært kanskje det største krasjet når det er en viktig kamp og så skal elever gjennomføre ekskursjon friluftsliv i samme tiden (Idrettslærer 1).

6.2.4 Ta Vare på Dual Career Utøvernes Mentale Helse og Velvære

Storm et al. (2021) beskriver å ta vare på dual career sin mentale helse og velvære som å bli behandlet på en sosial respektabel måte gjennom spesialisert støtte fra eksempelvis en idrettspsykolog. Som nevnt tidligere har ikke denne offentlige skolen slike ressurser tilgjengelig, men gjennom tett samarbeid mellom det akademiske felt, det idrettslige felt og det private felt kom det fram i analysen at dette likevel kunne tas hånd om. Et sentralt aspekt for hvordan denne skolen klarer å håndtere dual career utøvernes hverdag, omhandler at nøkkelpersoner i de ulike felt har utviklet et tillitsforhold med dual career utøverne i tillegg til å bekle flere roller.

Gjennom Trener 1 sin innsikt i dual career utøveres skole, - og idrettshverdag kan han lettere følge opp og ivareta dual career utøveres mentale helse og velvære, samt lettere videreformidle viktig informasjon til andre nøkkelpersoner i utøvernes hverdag. Gjennom Trener 2 sin tidligere uttalelse om relasjonsbygging med dual career utøverne, har han utviklet et nært bånd til mange av dual career utøverne, noe som resulterer i at utøverne kan ta kontakt for å prate om det er noe de kjenner på. Gjennom denne analysen kan eksempelvis Trener 1 og Trener 2 være med å kompensere for mangelen på en ekstern idrettspsykolog, noe som motsier Storm et al. (2021) sin beskrivelse av behovet for spesialisert støtte.

I tillegg har skolen med lærerne i spissen et stort fokus på utvikling av dual career ferdigheter som innebærer motstandsdyktighet. Idrettslærerne har nevnt mental trening som en viktig del av undervisningen i treningslære, som igjen kan forbedre dual career utøvernes mentale helse. Det er likevel viktig å påpeke at denne offentlige skolens evne til å ivareta dual career utøveres mentale helse og velvære er mer uforutsigbar og usikker, da mye av denne støtten til utøverne ligger hos hver enkelt lærer, framfor en spesialisert fagperson hos private eliteskoler.

6.2.5 En Åpen og Proaktiv Tilnærming til Utvikling av Dual Career Miljø

For at et dual career utviklingsmiljø skal fortsette å fungere, er det viktig at det idrettslige, - og det akademiske felt innehar samme forståelse og er åpne for videre utvikling av dual career. Med dette innebærer åpenhet til nye løsninger til det bedre for dual career utøverne, evaluering av dual career miljøet, og dele og ta til seg ny kunnskap innenfor feltet om dual career forskning (Storm et al., 2021).

Gjennom analysen har det blitt vist åpenhet og ærlighet innenfor det idrettslige, - og det akademiske felt gjennom lærere og trenere. De har påpekt svakheter ved slik dual career fungerer på dette tidspunkt og har også vist evne til å se endringer som potensielt kan løfte dual career utøvernes opplevelse av å kombinere idrettssatsing og skolegang. Det er en stor fordel for denne offentlige skolen at flere ansatte på denne offentlige skolen, har eller har hatt forbindelse med den aktuelle eliteklubben i denne studien. En rektor sitter på mye av ansvaret for videre utvikling av dual career med ressursfordeling og hva som skal prioriteres. I og med at rektor også har en sterk tilknytning til eliteklubben, vil dette være essensielt for interessen for å videreutvikle og styrke samarbeidet med eliteklubben, som igjen kan resultere i en bedre hverdag for dual career utøverne.

I lys av tidligere dual career forskning i Storbritannia, benyttet de seg av tilbakemeldinger fra dual career utøverne og andre nøkkelpersoner i skolemiljøet i slutten av hvert skoleår og evaluerte dette som en del av prosessen for å forbedre dual career miljøet til neste skoleår (Storm et al., 2021). Slike undersøkelser blir også gjort på denne offentlige skolen, men omhandler mer generelle spørsmål om skolemiljø og trivsel for alle elever på skolen. Med bakgrunn i skolen og lærernes evne til å ta nye steg innenfor tilretteleggingen av dual career, vil en årlig anonym undersøkelse rettet mot dual career utøverne på skolen være til nytte for videre evaluering og utbedring av dual career miljøet på skolen.

6.3 Livet etter Idretten?

Storm et al. (2021) beskrev ti essensielle faktorer av betydning for dual career miljøet. Gjennom min analyse kom det klart fram at livet etter idretten hadde stor betydning for utøvelsen av dual career på denne offentlige skolen. «Livet etter idretten» handler om dual career utøvernes usikre framtid ved å satse alt på eksempelvis fotball og beskriver viktigheten av å fullføre skole som en form for forsikring hvis ikke fotballdrømmen realiseres. Denne faktoren er ikke er en del av Storm et al. (2021) sine ti essensielle faktorer, men «livet etter idretten» vil bli beskrevet og diskutert som en potensiell ny faktor av betydning for dual career utviklingsmiljøet.

Det å leve av idretten sin er det mange av idrettsutøvere som drømmer og jobber mot. En brøkdel av disse kan være så heldige å komme gjennom det trange nåløyet. Det har dermed blitt et økt fokus hos idrettsutøvere å ta utdanning for å ha et sikkerhetsnett etter endt idrettskarriere, eller hvis idrettsdrømmen ikke ble oppfylt. Aquilina (2013) anser skolegang som en viktig del av dual career for å skape noe å falle tilbake på om man ikke når gjennom med idrettssatsingen. Gjennom å ha fokus på skole samtidig som man driver idrettssatsing kan en dual career utøver potensielt redusere press og frykt for å måtte mislykkes med idretten i og med at man har muligheter til å ta utdanning i ettertid.

Idrettslærerne på denne offentlige skolen støtter Aquilina (2013) forståelse av å ha noe å falle tilbake på og ser på utdanning som noe essensielt og som en grunnplanke videre i livet: «Siden det er veldig få som ender som toppspillere til slutt, så er det viktig å ha med seg den bagasjen fra skolen, den er viktig for de fleste av utøverne» (Idrettslærer 1).

Romar et al. (2021) fant at dual career utøvere som hadde nådd sitt potensial eller anså sjansene for å leve av fotballen som små, begynte å investere mer tid rundt andre karrieremuligheter. Trener 1 gjenspeilet dette og beskrev at jo eldre og mer moden dual career

utøverne ble, jo mer realistiske ble de med tanke på egen idrettskarriere og startet å utforske andre muligheter utenom idretten hvis de så at veien opp var lang:

Man merker det litt på tredjeklassingene som er på vei ut videregående og kanskje ikke når helt opp i klubb, har gjerne begynt å tenke på studier rundt om i landet. Dette er naturlig. Mens førsteklassingene enda er sulten og «naiv», så innser flere og flere tredjeklassinger hvor trangt det nåløyet om å bli fotballproff faktisk er (Trener 1).

Gjennom Trener 1 sin beskrivelse av dual career utøverne, ser man at de aktivt tar stilling til «livet etter idretten» når de nærmer seg avgangselever på videregående skole. Dette viser at dual career utøverne har et aktivt forhold til hva man skal gjøre om man ikke lykkes med idrettssatsingen. Dette vil kunne bidra til å redusere prestasjonsangst og stress, og lar utøverne fokusere på å prestere best mulig innenfor idretten sin.

Som beskrevet av Aquilina (2013) opplever mange foreldre til dual career utøvere det som lettere å støtte opp om deres idrettssatsing om de har noe å falle tilbake på om ikke satsingen lykkes. Dette gjenspeiles gjennom foreldrene i denne studien, hvor foreldrene er opptatt av at deres utøvere skal gjøre det de synes er gøy, men at de også er opptatt av deres fremtid. Det er derfor en felles forståelse blant foreldrene at utøverne prioriterer fotball, men at skolen må gjennomføres:

Så må vi jo ta og føle litt på dette også, sånn at man ikke presser ungen til noe som ikke er bra for han, for da går det både utover fotballen og skolen ... men samtidig så må vi jo tenke på han og fremtiden hans, for plutselig en dag så kommer det en vegg i form av en skade eller andre ting som gjør at fotballen sier stopp, og da er det greit å ha noe å lene seg tilbake på. Jeg forventer ikke at han går ut skolen med 5'ere og 6'ere når han holder på sånn som han holder på nå, for det er faktisk ikke mulig spør du meg (Forelder 1).

7.0 Diskusjon

I forrige kapittel ble resultatene for studien presentert. I denne delen av oppgaven vil disse resultatene bli sett opp mot og teori og bli vist gjennom en generell diskusjon. Mine funn vil bli sammenlignet opp mot Storm et al. (2021) sine funn om de ti essensielle faktorene av betydning for dual career miljø, og fordeler og ulemper med private eliteskoler som NTG og Wang, vil bli sammenliknet med denne offentlige videregående skolen. Til slutt vil det bli diskutert rundt styrker og svakheter med denne oppgavens metode og hva som kan være interessant å se på til videre forskning.

Formålet med denne oppgaven var å få innsikt i og forståelse av hvordan dual career utviklingsmiljøet fungerte på denne spesifikke idrettsvennlige videregående skolen i Møre og Romsdal, og se på mulige løsninger for hvordan denne videregående skolen kan fortsette å utvikle sitt dual career miljø for en bedre tilrettelagt hverdag for dual career utøverne. De tre viktigste funnene fra studien er: 1. Lærernes evne til å utvikle dual career ferdigheter og dermed gjøre utøverne mer selvstendig og motstandsdyktige, 2. Trener 1 sin unike rollesammensetning som gjør han til en viktig nøkkelperson og bindeledd mellom idrettsfelt, akademisk felt og det private felt hos dual career utøverne og 3. Skolens gode ressursutnytting av idrettslærernes samlede kompetanse og lærernes innstilling til å legge ned ekstra innsats for å kunne være fleksible og legge til rette for et godt dual career miljø.

I denne studien har Storm et al. (2021) sine ti essensielle faktorer av betydning for dual career utviklingsmiljø stått sentralt. Tabell 1 er derfor en sammenlikning av Storm et al. (2021) sine funn opp mot denne studiens funn om disse ti faktorene som videre vil bli diskutert opp mot hverandre.

Tabell 1

Ti essensielle faktorer av betydning for dual career utviklingsmiljø.

Faktorer	Mine funn	Storms funn	Motpol
Dual career støtteteam	Trener 1 sin unike rollesammensetning gjorde han til en uformell støtteperson for dual career utøverne og var et viktig bindeledd mellom klubb, skole og dual career utøver.	Designated team (or person) responsible for coordinating sport and study domains. One central entry point. Helping student-athletes manage their DC is everybody's business (e.g., coaches, teachers), but the responsibility to coordinate lies with the support team.	Multiple contact points leave DC athletes uncertain about who to approach for assistance with DC issues. DC athletes are sent to multiple people in the system and feel no one has overall responsibility.
Håndtering av dual career	Håndteringen av dual career har blitt bedre etter at skolen inngikk et formelt samarbeid med eliteklubben. Trener 2 spiller en sentral rolle i koordineringen og kommuniseringen mellom det idrettslige og det akademiske felt på bakgrunn av sin rollesammensetning. Alle informantene er generelt fornøyd med skolens håndtering av dual career, men det kommer likevel fram at foreldrene ikke alltid vet hva som foregår på grunn av mangel på kommunikasjon fra deres dual career utøvere og lærere. En utfordring lærerne påpeker er å håndtere og tilrettelegge for dual career utøvere på tvers av mange klasser og klassetrinn med forskjellige timeplaner.	Coordination and communication across the sport, study and private domains. Coaches, teachers, family, DC support providers etc. have ongoing communication. Micro and macro levels are linked through networks. Student-athletes experience concordance in daily life.	Lack of communication. Conflicting interests. DC athletes experience contradicting priorities in daily life - for example, when coaches advise athletes to primarily focus on their sport and teachers on their studies.

Faktorer	Mine funn	Storms funn	Motpol
Støtte og forståelse fra miljøet	Dual career utøvere opplever høy grad av støtte fra lærerne og trenerne. Foreldrene ser også ut til å vise god støtte ovenfor utøvere hvor forelder 2 sin støtte var avgjørende for sønnens videre satsing i idretten. Trenerne og idrettslærerne evner å danne relasjoner til dual career utøvere som bygger tillit og gjør dual career utøvere trygge nok på dem til å dele det de har på hjertet.	Opportunities for DC athletes to focus on the sport and study at different times. Family, coaches, teachers, peers and others understand, acknowledge, and support the athletes' dedication to combining sport and study.	Lack of understanding of the demands involved in pursuing a dual career. Academic staff considers sport as a barrier to education. Sport staff and teammates consider studies as a barrier to sport performance.
Rollemodeller og mentorer	Trenerne anser rollemodeller og mentorer som viktige og råder aktivt dual career utøvere til å ha nære og fjerne rollemodeller som man kan ta lærdom av og strekke seg opp mot. Trener 1 fungerer også som en mentor for dual career utøvere gjennom sin trenerkompetanse som spillerutvikler, samt sin rolle som blant annet rådgiver på skolen. Med bakgrunn i prestasjonskulturen i eliteklubben vil rivaliseringen mellom utøvere i samme posisjon kunne redusere mentoreffekten mellom utøvere i å dele tips og erfaringer i frykt for å bli gått forbi og miste plassen på laget.	The presence of persons who DC athletes can be guided by in the form of direct mentorship or observational learning. Opportunities to learn from other DC athletes. Inspirational narratives from other DC athletes.	Impermeable boundaries between DC athletes across sports or across levels of sport or education. Athletes regard other athletes as rivals and are unwilling to share. Successful DC stories are not told for inspiration.

Faktorer	Mine funn	Storms funn	Motpol
Tilgang til ekspertstøtte	Denne offentlige skolen har ikke de samme ressursene med ekstern privatstøtte som ved private eliteskoletilbud som NTG og Wang. I stedet bruker skolen og lærerne tid på å gjøre dual career utøverne til «egne eksperter» for å kompensere for manglende ekstern ekspertstøtte. Gjennom å gi dual career utøverne kompetanse og kunnskap om mental trening, treningsbelastning, kosthold, søvn og skadeforebyggende trening i samråd med idrettslærernes kompetanse på disse områdene, opplevde ingen av informantene mangel på ekspertstøtte. Idrettslærerne nevnte likevel at det hadde vært interessant med en ekstern mental trener i skolesystemet.	Access to experts and services, such as nutrition, physiotherapy, sport psychology, and medical services (through the sport or study domain). DC support team knows how to help the DC athletes get access when needed.	No access to experts. DC athletes who need expert support do not know how to get this help.
Se personen i sin helhet	Idrettslærerne og trenerne viser evne til å se dual career utøverne utover den aktive rollen utøveren innehar i de ulike felt. Trenerne tar også hånd om ikke-idrettslige problemstillinger og lærerne problemstillinger utenfor det rent akademiske.	Acknowledgement that all domains influence DC athletes' lives. Developing the athletes holistically. People from one domain take an interest in the athletes' experiences, challenges, and learning in the other domains.	People in the sport domain see the athletes as athletes, and people in the study domain see students as students.

Faktorer	Mine funn	Storms funn	Motpol
Utvikling av dual career ferdigheter	<p>For denne offentlige videregående skolen stod utvikling av dual career ferdigheter svært sentralt i og med at skolen ikke hadde det samme nettverket av ressurser som private eliteskoler har til å handtere dual career utøveres hverdag. Utvikling av ferdigheter som motstandsdyktighet, planlegging og struktur, samt å ta ansvar for egen utvikling ble ansett som de viktigste dual career ferdighetene. Idrettslærerne så på de private eliteskolenes tilrettelegging som «for god», sammenliknet med deres offentlige videregående skole og dermed ville ikke eliteskolenes dual career utøvere utvikle like gode dual career ferdigheter som deres utøvere.</p>	<p>Opportunities for DC athletes to develop competencies and resources to manage their own dual career and become autonomous. Increasing empowerment of the athletes.</p>	<p>Focus only on sport and study specific skills and not on DC competencies. Excessive control. No active involvement of DC athletes in key decisions regarding their own DCs.</p>
Dual career fleksibilitet	<p>Informantene var veldig fornøyd med fleksibiliteten og tilretteleggingen fra skolens side med tanke på ressursene som er på plass. Skolens fleksibilitet til å gi dual career utøverne avspasering til bortekamper, utsetting av prøver og leksehjelp var noe utøverne satte pris på. God dialog mellom dual career utøverne, lærerne og trenerne var viktig for å unngå potensielle konflikter som prioritering av lesing til prøve og bortekamp med eliteklubben.</p>	<p>Recognition that DC athletes require individualized solutions, including sport and/or academic flexibility. Education based DCDEs allow for extra focus on sport when needed. Sport based DCDEs allow for extra focus on education when needed.</p>	<p>Dual career initiatives and services are fixed. Support services are not appropriately contextualized to the different sport and to the needs of individual athletes. Academic and sport staff compete for the limited time DC athletes have.</p>

Faktorer	Mine funn	Storms funn	Motpol
Ta vare på dual career utøvernes mentale helse og velvære	På tross av manglende ressurser i form av idrettspsykologer for å ivareta dual career utøvernes mentale helse og velvære, følte likevel utøverne seg godt ivaretatt. Dette med bakgrunn i gode relasjoner til nøkkelpersoner i dual career miljøet, samt lærernes evne til å videreutvikle motstandsdyktighet og drive mental trening med utøverne.	Dual careers are managed in a socially responsible manner. Recognition of responsibility for athlete wellbeing. Ethical conduct guidelines and support systems (e.g., referral systems) are embedded in policies.	No recognition of responsibility for athletes' mental health. Gladiator philosophy that sport is hard, and athletes should toughen up. Staff colludes when they learn of inappropriate practices. No policies in place.
En åpen og proaktiv tilnærming til utviklingen av miljøet	Skolen og eliteklubben viste gjennom lærerne og trenerne en vilje og et ønske om å videreutvikle dual career miljøet til det bedre for dual career utøverne. De var selvbevisste på hvor de hadde størst forbedringspotensialet og hadde også ideer om hvordan dual career miljøet kunne videreutvikles. Noe som ble nevnt var bedre samkjøring av «årshjul» i klubb og skole, enda tettere samarbeid mellom skole og klubb og utvidelse av videregående skole fra 3-årig til 4-årig løp for å spre belastningen over lengre tid.	Dual career support providers engage in on-going development of their environment and their own competencies through e.g., further education, reading scientific literature, on-going evaluation of services, visits to other DCDEs, and involvement in research projects.	Lack of time for on-going professional development and evaluation. There may be knowledge sharing within the team but no expansion of horizons. Seeing other DCDEs as rivals.

7.1 Mine Funn vs. Storm sine Funn

I tabellen ovenfor har det blitt lagt fram en beskrivelse av mine funn i denne studien, opp mot Storm et al. (2021) sine funn for de samme faktorene. I denne delen vil det bli diskutert rundt forskjellene og likhetene mellom funnene til Storm et al. (2021) og mine funn i studien.

7.1.1 Hva er Likt?

I denne studien kom det fram at dual career utøverne var tilfredse med skolens og klubbens håndtering gjennom kommunisering og koordinering av deres hverdag. På denne skolen fungerte Trener 1 som et viktig bindeledd mellom det akademiske felt, det idrettslige felt og det private felt hos dual career utøverne. Trener 1 fungerte som en uformell støtteperson som også Storm et al. (2021) poengterer som viktig for koordineringen mellom de ulike feltene. Støtten og forståelsen for dual career utøvernes prioriteringer og karrierevalg ble også sett på som god, hvor lærerne viste forståelse og støtte ovenfor dual career utøvere som prioriterte idrettssatsingen foran skolegangen, men understrekte viktigheten av å fullføre videregående og unngå å ta opp dette i senere tid.

Noe av det som også kom fram i min analyse var viktigheten av skolens fleksibilitet i å justere og håndtere dual career utøvernes hverdag. Individuelle tilpasninger var noe Storm et al. (2021) anså som essensielt for god dual career fleksibilitet. Både trenerne og lærerne på denne offentlige skolen beskrev at individuelle tilpasninger var nøkkelen for god tilrettelegging.

Trenerne la også fokus på viktigheten av mentorer og rollemodeller for dual career for å ha noen å diskutere utvikling og problemstillinger med, samt ha rollemodeller å se opp til og strekke seg etter. I tillegg viste trenerne og lærerne evne til å se dual career utøverne i sin

helhet gjennom å kunne prate og håndtere problemstillinger som ikke nødvendigvis var en del av deres felt. Dette anså Storm et al. (2021) som viktig for at dual career utøvere skulle føle seg sett som individ og dermed utvikle seg videre som dual career utøvere. Den offentlige skolen i samarbeid med eliteklubben viste også åpenhet og interesse for å videreutvikle dual career utviklingsmiljøet, som er en vesentlig faktor hvis dual career miljøet skal ta nye skritt i tilretteleggingen av dual career utøvernes hverdag.

7.1.2 Hva er Forskjellig?

Siden denne offentlige skolen ikke har de samme ressursene som de private eliteskolene har, vil det også være noen kontraster mellom funnene i denne studien sett opp mot Storm et al. (2021) sine funn. Den største forskjellen kommer klart og tydelig fram i analysen hvor de private eliteskolene har ressurser som støtteteam, ekspertstøtte og idrettspsykologer for å ivareta dual career utøvernes mentale helse og velvære, blir denne offentlige skolen nødt til å kompensere gjennom utnyttning av allerede eksisterende ressurser. Der hvor Storm et al. (2021) peker på viktigheten av et eksternt støtteteam eller en støtteperson, har denne skolen ingen eksternt støtteperson, men en person med mange av de de samme oppgavene og kompetansen som en slik støtteperson innehar. Trener 1 blir beskrevet som en uoffisiell støtteperson på denne offentlige skolen med bakgrunn i at han både er trener og lærer for utøverne i tillegg til å være rådgiver på skolen. Gjennom denne unike rollesammensetningen har Trener 1 god oversikt over dual career utøvernes hverdag og spiller derfor en sentral rolle for koordineringen og kommuniseringen av denne kombinasjonen.

I lys av Storm et al. (2021) beskriver hun ekspertstøtte som tilgang til eksperter og tjenester som ernæringsfysiolog, fysioterapeut, idrettspsykolog og medisinske tjenester. På denne offentlige skolen har ikke dual career utøvere til slike eksperter, men gjennom idrettslærernes og trenernes bakgrunn og kompetanse som fotballtrenere, rådgivere,

spillerutviklere, tidligere idrettsutøvere og deres akademiske kompetanse har gjort at de har kompensert for manglende ekstern ekspertstøtte. I tillegg vil dual career utøvere som går idrettsfag spesielt, få mer kunnskap og kompetanse innenfor mental trening, kosthold, restitusjon og skadeforebyggende trening som vil kunne redusere behovet for ekstern ekspertstøtte og gjøre dual career utøverne til egne «eksperter». Mental trening i samsvar med trenernes og lærernes evne til å ha god relasjon og tett oppfølging med dual career utøverne, vil også ta vare på dual career utøvernes mentale helse og velvære uten å ha idrettspsykolog tilgjengelig på denne offentlige skolen.

7.2 Offentlig skole vs. eliteskole – David mot Goliat?

Det er ingen hemmelighet at private eliteskoler på generelt grunnlag har et nettverk av ressurser som overgår de offentlige skolene. Med egne dual career støtteteam, mentorer, fysioterapeuter, psykologer og ernæringsfysiologer innbakt i skolesystemet, vil eliteskolene ha en annen forutsetning for tilretteleggingen til dual career utøvere (Kristiansen & Houlihan, 2017). Likevel har deltakerne i studien vist at kombinasjonen av idrettssatsing og skolegang på denne skolen fungerer svært bra etter forholdene. Kan en slik offentlig skole måle seg med eliteskoler som NTG og Vang som er skreddersydd for dual career utøvere?

7.2.1 Eliteskoler – for mye Tilrettelegging?

Eliteskoler har tatt større plass i dagens samfunn på bakgrunn av sin økende popularitet (Kristiansen & Houlihan, 2017). Som et resultat av blant annet tidlig spesialisering og profesjonalisering i idretten, ser flere unge utøvere på eliteskoler som et bedre alternativ for å kunne kombinere skole og idrettssatsing enn ved offentlige skoler. Men er dette fasiten?

Når man skal sammenlikne en offentlig idrettsvennlig videregående skole med en eliteskole, så skal det i prinsippet være rått parti. På den ene siden har man de private eliteskolene hvor alt handler om å legge til rette for en best mulig hverdag for dual career utøvere. På en annen side har man offentlige videregående skoler bestående av alle slags elever hvor alle skal ha oppfølging på sin måte. Det blir som om Norge skal vinne mot Brasil i fotball. Det har jo hendt det, men Brasil skal være overlegne. Gjennom den offentlige skolens «mangel» på ressurser sammenliknet med de private eliteskolene, blir dual career utøverne i større grad tvunget til å ta ansvar for egen utvikling og valgstaking, som er en viktig del for god utøvelse av dual career. På en annen side har de private eliteskolene et helt annet nettverk av ressurser, og en mer koordinert og fleksibel skolestruktur for å drive god tilrettelegging av dual career. Det er derfor viktig å ha dette i bakhodet når man sammenlikner denne offentlige idrettsvennlige videregående skolen med skreddersydde private eliteskoler.

En av de viktigste faktorene for å kunne ha en god kombinasjon av skolegang og idrettssatsing er at dual career utøverne utvikler dual career ferdigheter. Ved utvikling av dual career ferdigheter vil dual career utøvere bli mer selvstendige og kunne ta egne valg basert på egne erfaringer. Det er kun utøveren selv som kjenner hvordan belastningen føles på egen kropp, og gjennom å utvikle slike ferdigheter kan man lettere gjenkjenne signaler og justere belastning. I tillegg vil utvikling av dual career ferdigheter bidra til økt kompetanse på planlegging og struktur, samt gjøre dual career utøverne mer motstandsdyktige (Storm et al., 2021).

Med eliteskolenes ressurser vil dual career utøvernes hverdag være kontrollert og styrt i stor grad av skolen, hvor det meste blir tatt hånd. Man blir i mindre grad tvunget til å planlegge, ta egne valg og oppnå egen struktur. På den måten kan dual career utøverne i mindre grad utvikle dual career ferdigheter hos eliteskolene enn ved offentlige idrettsvennlige skoler. Som et resultat av dette kan dual career utøverne på denne idrettsvennlige offentlige

skolen være sterkere rustet til å møte utfordringer etter videregående skole. Om dette innebærer videre fotballsatsing eller overgang fra idrettssatsing til arbeidsliv, vil dual career ferdigheter som ansvar, struktur og motstandsdyktighet bidra til at de har gode forutsetninger til å mestre en ny hverdag som ikke innebærer å ha et personlig støtteapparat i ryggen til enhver tid.

7.2.2 Sårbarhet for Utskiftninger?

For denne offentlige videregående skolen ligger mye av ansvaret på lærerne i form av hvor mye kapasitet og vilje de har til å tilrettelegge for dual career utøverne. Noe av grunnen til dette har med at denne offentlige skolen ikke har ressursene til å ha et organisert system med støtteteam og ekspertstøtte for tilretteleggingen av dual career utøvernes hverdag.

Dermed blir det opp til hver enkelt lærer å gi dem et best mulig utviklingsmiljø. Siden mye av ansvaret ligger på lærerne, vil denne offentlige videregående skolen potensielt være mer sårbar for utskiftninger, spesielt blant lærere som blir ansett som nøkkelpersoner for dual career utøverne. Dette har med at det er like fullt personen som innehar rollen som er av betydning, som selve rollen. Sammenlikner man dette opp mot de private eliteskolene, vil utskiftninger i ekspertstøtte eller støttepersoner føre til små endringer, da rollen er spesifikk og kan derfor lettere overtas av andre. Ved eventuelle utskiftninger av viktige nøkkelpersoner på denne offentlige skolen vil det kunne være utfordrende å finne erstattere med lignende profil som Trener 2, siden hans rollesammensetning og kompetanse gjør han unik for dette dual career miljøet.

Gjennom resultat og diskusjonsdelen i oppgaven har det blitt framvist sentrale funn i studien, samt diskutert rundt hvordan en slik offentlig videregående skole klarer å tilrettelegge for dual career utøvere opp mot private eliteskoler som Wang og NTG. I tillegg ble det gjort en diskusjon rundt potensielle endringer skolen kan gjøre for å forbedre tilretteleggingen.

7.3 Diskusjon av Metode

I denne delen av oppgaven vil det bli sett på styrker og svakheter i metoden for dette studiet og min forskerrolles mulige påvirkning på informantene.

For å kunne vurdere min forskerrolle i denne prosessen er det viktig å få fram min posisjon i feltet. Jeg har selv vært dual career utøver på denne offentlige skolen, som gjør at jeg har kjennskap til flere av informantene i form av dual career utøvere, foreldre, trenere og lærere i denne studien. Bakgrunnen for denne studien startet med min egeninteresse rundt det å satse fotball, samtidig som jeg kombinerte dette med skolegang. Siden tematikken er en del av min interesse kan dette være til stor hjelp, men også en svakhet. Gjennom min kjennskap til skolens dual career utviklingsmiljø fra tidligere er det viktig at jeg stiller meg åpen til uventede funn som ikke står i stil med det man har tenkt på forhånd (Tjora, 2017).

Gjennom mitt kjennskap til deler av informantene kan dette være med på å indirekte påvirke deres svar. Noen av informantene vil kunne ha prøvd å gi meg de svarene de tror jeg ville ha, istedenfor å dele sine egne erfaringer rundt dette. Med bakgrunn i dette var det viktig å informere alle informantene før intervjusituasjonen at intervjusituasjonen dreide seg om å dele sine egne erfaringer og holdninger til tematikkene, og at ingen svar var gale. I tillegg ble selve intervjuguiden formet med store åpne spørsmål for å redusere påvirkningen på informantene.

For å samle data i min studie valgte jeg å bruke fokusgruppeintervju som metode. Dette er en metode som gjorde at jeg fikk samlet mye data på personer i dual career utviklingsmiljøet på kort tid, sammenliknet med om jeg skulle gjennomført dybdeintervju for tilsvarende informanter. Fokusgruppeintervjuene bidro til å skape diskusjoner og genererte data som jeg trolig ikke ville fått ved en-til-en intervju. Samtidig var det også noen utfordringer ved metoden. I intervjusituasjonen merket jeg raskt at det måtte stilles flere oppfølgingsspørsmål til dual career utøverne, sammenliknet med eksempelvis lærerne og

trenerne som holdt samtalen mer gående. Det var derfor utfordrende som intervjuer å skulle stille mange oppfølgingsspørsmål uten å påvirke svarene til dual career utøverne. I tillegg kom det tydelig frem at aldersforskjellen og maktposisjonene mellom dual career utøverne hadde betydning for intervjusituasjonen. VG3.1 som var en av de eldste dual career utøverne i gruppen og hadde a-lagskontrakt med eliteklubben, var den som pratet klart mest. En av de yngste dual career utøverne, VG1.4, hadde ikke a-lagskontrakt med eliteklubben og var blant dem som pratet minst. Dette kan bli sett på som en svakhet ved metoden og en alternativ løsning på dette kunne vært og gjennomført dybdeintervju på hver enkelt dual career utøver. Dette kunne gjort at maktposisjonene mellom dual career utøverne hadde påvirket svarene i mindre grad. Samtidig ville dybdeintervjuene ført til at noen av de andre gruppeintervjuene måtte blitt bortprioritert for å komme i mål. Det er viktig å nevne at dual career utøverne sjeldent delte kontrastfylte opplevelser, som tyder på at dual career utøverne på generelt grunnlag delte samme oppfatning av dual career utviklingsmiljøet på skolen.

8.0 Avslutning

Gjennom denne studien har det blitt forsøkt beskrevet hvordan et dual career utviklingsmiljø er på en spesifikk idrettsvennlig videregående skole i Møre og Romsdal i lys av Storm et al. (2021) sine ti essensielle faktorer av betydning for dual career utviklingsmiljø. Gjennom fire fokusgruppeintervju har dual career utøvere, foreldre, trenere og lærere delt erfaringer og holdninger rundt hvordan de opplever kombinasjonen av idrettssatsing og skolegang for dual career utøvere på denne skolen. Det har blitt diskutert rundt styrker og svakheter ved skolens tilrettelegging, samt en sammenlikning av hvordan denne offentlige skolens tilrettelegging måler seg opp mot ressurssterke private eliteskoler som Wang og NTG.

Gjennom analysen var det spesielt tre faktorer som skilte seg ut som avgjørende for hvor god kombinasjonen av idrettssatsing og skolegang var for dual career utøverne. Det første var lærernes og trenernes evne til å utvikle dual career ferdigheter som motstandsdyktighet og selvstendighet. På grunn av den offentlige skolens «mangel» på ressurser, sammenliknet med de private eliteskolene, var det svært avgjørende for lærerne å utvikle dual career ferdighetene til dual career utøverne. I tillegg ble Trener 1 sin unike rollesammensetning som trener, lærer og rådgiver avgjørende for hvor godt dual career fungerte. Til slutt ble skolens ressursutnyttning sentral gjennom idrettslærernes samlede kompetanse og hver enkelt idrettslærers evne til å gi det lille ekstra for å legge til rette for et godt dual career utviklingsmiljø.

Dual career utøvernes motstandsdyktighet og selvstendighet til å ta ansvar for egen utvikling kan sees på som en fordel på denne offentlige skolen, sammenliknet med de ressurssterke private eliteskolene hvor det meste blir tatt hånd om av skolens ansatte. Denne offentlige skolen er dermed svært avhengig av sine nøkkelpersoner som Trener 1, og er vanskelig å erstatte da det like fullt er selve personen i rollen som er viktig, som selve rollen.

Med bakgrunn i denne offentlige skolens struktur og økonomi, vil det ikke kunne tilføres ekstra ressurser i form av støtteteam eller ekspertstøtte. Men det å samle dual career utøvere i færre klasser kan bidra til at lærerne og trenerne enklere kan tilrettelegge for god utøving av dual career. I tillegg vil en mer helhetlig koordinering av «årshjulet» i eliteklubben og skolens kalender, gjøre det lettere å unngå interessekonflikter som å øve til en skoleprøve og spille bortekamp. Til slutt kan en omgjøring fra 3-årig til 4-årig videregående skole gjøre det lettere for skole og klubb å håndtere dual career hverdagen til utøverne, og redusere den fysiske og mentale belastningen gjennom å spre den over en lengre tidsperiode.

For videre forskning kan det være interessant å se på hvordan dual career utviklingsmiljøet er på andre idrettsvennlige offentlige videregående skoler i Norge og om dette er annerledes i andre europeiske land.

9.0 Referanseliste

- Aquilina, D. (2013). A study of the relationship between elite athletes' educational development and sporting performance. *The International Journal of the History of Sport*, 30(4), 374-392.
- Braun, V., & Clarke, V. (2012). Thematic analysis.
- Burr, V. (2015). *Social constructionism*: Routledge.
- De Brandt, K., Wylleman, P., Torregrossa, M., Defruyt, S., & Van Rossem, N. (2017). Student-athletes' perceptions of four dual career competencies. *Revista de psicología del deporte*, 26(4), 28-33.
- Drew, K., Morris, R., Tod, D., & Eubank, M. (2019). A meta-study of qualitative research on the junior-to-senior transition in sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 45, 101556.
- EAS. (u.å). European Athlete Student, the dual career network. Retrieved from <http://www.dualcareer.eu/about-eas/>
- Grix, J., & Carmichael, F. (2012). Why do governments invest in elite sport? A polemic. *International journal of sport policy and politics*, 4(1), 73-90.
- Gubrium, E., & Koro-Ljungberg, M. (2005). Contending with border making in the social constructionist interview. *Qualitative Inquiry*, 11(5), 689-715.
- Henriksen, K., Stambulova, N., & Roessler, K. K. (2010). Holistic approach to athletic talent development environments: A successful sailing milieu. *Psychology of Sport and Exercise*, 11(3), 212-222.
- Henriksen, K., Storm, L. K., Kuettel, A., Linnér, L., & Stambulova, N. (2020). A holistic ecological approach to sport and study: The case of an athlete friendly university in Denmark. *Psychology of Sport and Exercise*, 47, 101637.

- Kiens, K., & Larsen, C. H. (2021). Combining sport and study in high school: An insight into a dual career environment in Estonia. *Case Studies in Sport and Exercise Psychology*, 5(1), 20-29.
- Kitzinger, J. (1995). Qualitative research: introducing focus groups. *Bmj*, 311(7000), 299-302.
- Knight, C. J., Harwood, C. G., & Sellars, P. A. (2018). Supporting adolescent athletes' dual careers: The role of an athlete's social support network. *Psychology of Sport and Exercise*, 38, 137-147.
- Kristiansen, E., & Houlihan, B. (2017). Developing young athletes: The role of private sport schools in the Norwegian sport system. *International review for the sociology of sport*, 52(4), 447-469.
- López-Flores, M., Hong, H. J., & Botwina, G. (2021). Dual career of junior athletes: Identifying challenges, available resources, and roles of social support providers (Carrera dual de deportistas junior: identificando retos, recursos disponibles, y roles de apoyo social). *Cultura, Ciencia y Deporte*, 16(47), 117-129.
- Morris, R., Cartigny, E., Ryba, T. V., Wylleman, P., Henriksen, K., Torregrossa, M., . . . Erpič, S. C. (2021). A taxonomy of dual career development environments in European countries. *European Sport Management Quarterly*, 21(1), 134-151.
- Myrhol, B., & Øiestad, E. (2019, 16. august). Tidlig spesialisering får en stadig mer naturlig plass i barneidretten. Det er ødeleggende. *Aftenposten*. Retrieved from <https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/mRy1El/tidlig-spesialisering-faar-en-stadig-mer-naturlig-plass-i-barneidretten>
- Nikander, J., Ronkainen, N., Korhonen, N., Saarinen, M., & Ryba, T. (2022). From athletic talent development to dual career development? A case study in a Finnish high performance sports environment. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 20(1), 245-262.

- O'Neill, M. M., Calder, A. A., & Hinz, B. (2017). Student-athletes in my classroom: Australian teachers' perspectives of the problems faced by student-athletes balancing school and sport. *Australian Journal of Teacher Education (Online)*, 42(9), 160-178.
- Rabiee, F. (2004). Focus-group interview and data analysis. *Proceedings of the nutrition society*, 63(4), 655-660.
- Romar, J.-E., Källberg, C., Huuhka, V., & Kuokkanen, J. (2021). The dual commitment of student athletes in lower secondary schools in finland. *Kinesiologia Slovenica*, 27(1), 135-152. Retrieved from <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=s3h&AN=152551755&site=ehost-live>
- Stambulova, N. (2006). *Talent development in sport: career transitions perspective*. Paper presented at the 2006 International Society of Sport Psychology Managing council Meeting and International Forum of the Psychology of Olympic Excellence, Taipei, Taiwan, October 13-15, 2006.
- Stambulova, N., Ryba, T. V., & Henriksen, K. (2020). Career development and transitions of athletes: The international society of sport psychology position stand revisited. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 1-27.
- Stambulova, N. B., Engström, C., Franck, A., Linnér, L., & Lindahl, K. (2015). Searching for an optimal balance: Dual career experiences of Swedish adolescent athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 4-14.
- Stambulova, N. B., & Wylleman, P. (2015). Dual career development and transitions. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 1-134.
- Storm, L. K., Henriksen, K., Stambulova, N. B., Cartigny, E., Ryba, T. V., De Brandt, K., . . . Erpič, S. C. (2021). Ten essential features of European dual career development environments: A multiple case study. *Psychology of Sport and Exercise*, 54, 101918.

Tjora, A. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (3 ed.). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Tracy, S. J. (2010). Qualitative quality: Eight “big-tent” criteria for excellent qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 16(10), 837-851.

Vogt, L. F. (2017, 16. februar). Tapper skolene for ressurssterke elever. *NRK*.

10.0 Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide dual career utøver

Informantens bakgrunn	<p>Fortell meg litt om dere selv, hvem er dere?</p> <p>Punkter:</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvilken utdanningslinje går du?- Hvilket lag tilhører du (rekruttlag/a-lag)?- Hva er ditt ambisjonsnivå?- Hvordan vektlegger du fotballsatsing opp mot skolegang?- Pendler du?
Opplevelsen av hvordan DC fungerer på skolen	<p>Hvordan opplever dere det å kombinere idrettssatsing med skolegang på denne skolen (belastning, stress, press)?</p> <p>Punkter:</p> <ul style="list-style-type: none">- Hva er det som gjør at du føler det legges godt til rette/ikke godt til rette for denne kombinasjonen?- Hva kunne vært gjort annerledes for at skolen kunne lagt det bedre til rette for dere?- Hva med fleksibilitet? Føler du at skolen med lærerne i spissen er fleksible for å legge godt til rette for din hverdag?- Hva med støtte? Føler du skolen med lærere i spissen er støttende til deg som person og deg som elev og fotballspiller?- Føler du deg sett for den du er?- Er det forskjell i hvordan du opplever støtte blant lærerne, blant ulike typer lærere (idrettslærere vs. realfagslærere)?
Kommunikasjon og tilpasning	<p>Hvordan opplever dere samarbeidet mellom skole og klubb?</p> <p>Punkter:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vet treneren hva du driver med på skolen og læreren hva du driver med på trening (belastning, humør, utvikling)?- Føler du denne kommunikasjonen er ideell?- Oppleveres det forskjellig i ulike grupper?- Hva kunne vært gjort annerledes?
DC støtte, ekspertstøtte og rollemodeller/mentorer	<p>Hvis vi ser på en vanlig dag i ditt liv på skolen, hvilke tiltak/roller er på plass for å tilrettelegge for at du kan kombinere idrettssatsing og skolegang på best mulig måte?</p>

	<p>Punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er dette likt for dere alle? - Er det noen nøkkelpersoner/roller i skolemiljøet som har vært viktige for dere når dere kombinerer fotballsatsing med skolegang? - Hva er det som gjør den til en nøkkelperson hos deg? - Er det noen personer/roller som hindrer optimal kombinerings av fotballsatsing og skolegang (type lærer, idrettslærer vs. realfagslærer)? - Hva gjør at denne personen hindrer optimal kombinasjon av idrettssatsing og skolegang? - Dc støtte - Ekspertstøtte (fysioterapeut, psykolog, ernæringsfysiolog, rådgiver, osv.) - Rollemodeller/mentorer
Privatliv	<p>Hvordan oppleves fritiden og privatlivet når man kombinerer idrettssatsing og skolegang?</p> <p>Punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skulle du ønske du hadde mer fritid? - Føler du at du ofrer mye gjennom satsingen? - Har du tid til det du vil ha tid til?
Individuell utvikling	<p>Hva synes dere om deres idrettslige utvikling i tiden dere har kombinert fotball med skolegang?</p> <p>Punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Har dere utviklet dere som fotballspiller? - Har dere nådd deres individuelle mål? - Er du fornøyd med egen utvikling? - Om ikke, hva tror du kan være årsaken til at du ikke har utviklet deg i takt med dine forventninger? - Har dere lært noe på skolen som hjelper dere med å balansere fotballsatsing, skolegang og privatliv (ferdigheter innen organisering, ledelse, tidsplanlegging og sette realistiske mål)?
Forbedring	<p>Etter det vi har snakket om nå, hva kan gjøres bedre for at dere skal få en bedre tilpasset hverdag til å kombinere idrettssatsing med skolegang og privatliv?</p>

